

Ave María

OCTOBER, 1941

LEMONT, ILL.

LETNIK 33

NAROČITE SE NA
“AVE MARIA”

ki je glasnik katoliškega življenja slovenskim izseljencem v
Ameriki in porok zvestobe katoliški Cerkvi.

VEČ SVETIH MAŠ

se daruje za naročnike našega lista. Najbolj stalna je pa sv.
maša, ki se daruje vsako prvo nedeljo v mesecu v naši
samostanski cerkvi pri Mariji Pomagaj v Lemontu.

AVE MARIA

**THE SLOVENE FRANCISCAN FATHERS,
LEMONT, ILLINOIS**

in the interest of the Slovene Franciscan Commissariat of the Holy Cross.

Subscription Price: \$2.50 per annum. — Naročnina: \$2.50 letno.

Izven U. S. A. \$3.00.

**Management — Upravništvo
AVE MARIA
P. O. Box 608, Lemont, Illinois
Telephone: Lemont 494**

Entered as second-class matter August 20, 1925, at the post office at Lemont, Illinois, under the act of March 3, 1879. Acceptance of mailing at special rate of postage provided for in Section 1103, Act of October 3, 1917, authorized on August 29, 1925.

Printed by
SERVICE PRINTERS
Lemont, Illinois

A V E M A R I A

Oktobrova štev. 1941—

—Letnik XXXIII

KJE JE KAJ NA STRANEH TE ŠTEVILKE:

Aleluja — P. Bernard Ambrozich	str. 2
Za sv. Frančiškom — Ksaver Meško	3
Frančiškova najtežja ura — Ksaver Meško	4
Lamotski župnik — Haluška, p. Evstahij	8
Duhovne vaje v slikah — P. Bernard Ambrozich	14
O pohujšljivosti božjih potov — P. Bernard	19
Njihova pota k Bogu — F. Terčelj	21
Jubilant p. Benigen pripoveduje	23
V premislek	26
Močno orožje	28
Okrogle	29
Poučljive zgodbice — P. Martin Stepanich	31
Z grička Asizij	32
Glasovi od Marije Pomagaj	32
Juniors Friend — P. A. Madic	33

"ALELUJA"

VLETU, ko je na svetu tako hudo, da najoolj divja domišljija, najbolj kruta sanja, daleč zaostaja za resničnim življenjem, —

naj se nihče ne čudi, če oktoberska številka prinaša spis pod naslovom: Aleluja.

Sto in tisoč reči stoji na glavi, nič bi nas ne smelo iznenaditi, če bi se velika noč praznovala v jeseni . . .

Žal, s to opazko ne mislim in ne morem oznaniti, da je že napočila —

Naša Velika Noč . . .

Nekoč — bilo je, se mi zdi, pred davnimi davnimi leti, da je komaj še mogoče pokukati v tiste blažene čase iz naših dni — smo bili otroci.

In smo gledali nenavaden prizor:

Bilo je jeseni in z njiv smo pospravljali repo. Zvečer se je vsedel oče k peči na klop in si je posadil na kolena pehar s štirimi, petimi najdebelejšimi repami. Segel je po nožič in je začel lupiti po vrsti drugo za drugo. Skrbno in počasi je lupil, da bi mu nož ne spodrsnil, in je nalupil dolge, dolge olupke. Vsaka repa je smela dati le dva, k večjemu tri olupke.

Dvignil se je od dela in je obesil olupke na palico, ki je vodoravno visela pod stropom ob peči. V mislih jim je naročil, naj se lepo suše.

Otroci smo izza mize pozorno spremljali očetovo delo in se nam je zdelo neznan. Manica je previdno potipala v očetovo dobro voljo in vprašala:

"Ata, kaj bo iz repnih olupkov?"

Komaj za spoznanje se je nagnil od peči in je skoraj slovesno povedal:

"Alelujo pripravljam. Že dve leti sem pozabil v jeseni, do posta pa repa v naši kleti ne čaka."

Tudi odgovor nam je bil neznan in

skrivnost. Pa nismo tipali globlje z besedo. Naslednji in tretji dan smo se pa pogosto ustavljali ob peči in opazovali, kako se je Aleluja krčila in zvijala in postajala podobna svedrastim kodrom na Maničini glavi. Tretji dan proti večeru je oče varno pobral Alelujo in jo odnesel v shrambo na podstrešje.

Minila je deževna jesen, poslavljal se je snežena zima in od nekje je zvonilo k pomladi. Preden je sama prišla, nam je Veliko noč v goste poslala.

Veliko soboto je mati napekla potic in kolačev in pripravljala želodec in šunke. Vse to in še več bo na mizi, ko bo napočil trenotek za "žegen".

Takrat je stopil oče na podstrešje in je prinesel materi Alelujo. Mati jo je skuhala in na dan Vstajenja smo k žegnu pokušali Alelujo. Ni bila dobra, ni bila sladka. Jedli smo jo, vsaj pokusil jo je vsak, ker jo je lahko z žegnom pomešal in ker je imela tako lepo ime: Aleluja.

Ko smo bili že večji, smo zvedeli, da je bila pred leti na vsaki slovenski mizi na Veliko noč z žegnom tudi Aleluja. V novejšem času so začeli pozabljati na ta posebni prigrizek in je bila Aleluja na velikonočnih mizah le redka.

Pozneje sem začel iz knjig zajemati vednost in učenost sveta in neba. Nekoč mi je pravila knjiga:

V tistem in tistem letu po Gospodovem rojstvu so bili težki časi ob Savi in Krki. Njive so se uprle in sadovnjaki so potegnili z njimi. Vinogradi so obstali kakor mrtvi in polja so rekla: Ne bomo! Z eno besedo: Samo repa je precej obrodila.

Vso zimo je ljudstvo pretolklo ob repi. Sprva so jo lupili, pa so imeli v sebi skrito bojazen in so olupke sušili. Kdo ve, kaj prinese pomlad . . .

In se je izkazala kmečka modrost: Spomladi je zmanjkalo repe in so imeli samo še posušene olupke. In ko je stopila v deželo Velika noč, je bila na mizah namesto

vseh potic in kolačev, namesto želodca in šank — skleda repnih olupkov . . . In so de-
jali ljudje:

“V teh repnih olupkih je letos vsa naša
Aleluja! Še Bog, da je ta!”

In da se ohrani spomin na leto upora
slovenske grude, so potem vsako leto poku-
šali z žegnom Alelujo iz repnih olupkov.

Sestra in brat! Ko bosta brala tele be-
sede, bodo spet ob Savi in Krki z njiv po-
spravljali repo. Ne samo repo. Ni letos le-
to upora slovenske grude. Repo zato, ker
zelje, krompir in fižol in korenje — tudi
pšenica in koruza in ječmen — je že davno
pospravljeno z njiv.

Toda — kam so neki spravili vse . . . ?

Ali bo vsaj repa ostala — ?

Ni bila letina slaba, tako se glase poro-
čila, v deželo so udrle kobilice, kot jih že
dolgo ni bilo. Kobilice čudne, prečudne.
V časih, o katerih nam knjige govore, je se-
veda živela taka pasma kobilic. V naših
dneh smo mislili, da je njih rod izumrl. Zdaj
so se spet pojavile v rjavih in črnih oblakih,
da sonce nad njimi miži.

Zapisal sem: Kobilice čudne. Ne žro
po polju in njivah, počakajo letine, da do-
zori, da je spravljena z njiv — potem se vr-
žejo nanjo.

Ali bodo vsaj repo pustile?

Ali se bo ponovilo to zimo, o čemer go-
vori knjiga iz tistega in tistega leta po Go-
spodovem rojstvu? Ali bodo ob sami repi
pretolkli zimo bratje in sestre ob Savi in Kr-
ki — in ob Dravi in Savinji in Kolpi — ali
bodo spet prihodnjo Veliko noč nagovarjali
posušene repne olupke:

“O, Aleluja slovenska, še Bog, da si do-
čakala z nami Velike noči . . .”

In kaj bo z onimi doli, ki so morali pro-
ti jugu, ne kot ptice selivke, ki so morali z
bregov svojih rek od kobilic izgnani in še
repnih olupkov niso mogli odnesti s se-
boj . . . ? Kakšne olupke bodo oni krstili z
lepim imenom: Aleluja?

O, domovina, že pretekla Velika noč ti
je potekla brez žegna, brez potic in kolačev.
Iz strahu pred kobilicami si obstala kot one-
mela. Kaj boš imela na mizi prihodnjo
Veliko noč — ?

Da bi se te Bog vendar usmilil! In da
bi se te usmilili sinovi in hčere v daljni de-
želi, ki so podobni pticam selivkam, ki v tuji
deželi sedajo k pogrnenim mizam. Tisti
sinovi in hčere, ki jim je namenjen ta spis,
ki jim bo morda novost priča o “Aleluji”
slovenski iz starih časov, ki jim pa ne more
biti novost naša skupna bojazen in krik:

“Kakšna bo prihodnja “Aleluja” slo-
venska . . . ?”

ZA SV. FRANČIŠKOM

MI smo majhni, otroci. A eden je, čigar
roke segajo čez ves svet, gibljejo in
prestvarjajo narode in veke, čigar po-
gled užiga milijone src: Kristus Gospod.

Mi smo slabotni, deca. Eden pa je, ki dvi-
ga s svojo mogočno roko in z vekovito svojo be-
sedo tisoče in milijone iz nizkosti in slabosti:
Kristus Gospod.

In eden je, ki se je pred tem Velikim in Mo-
gočnim, ko je v mislih zaslutil njegovo velikost
in v duhu spoznal in okusil sladkost njegove
ljubezni, zrušil v prah v otroški ponižnosti in v
Savlovi skesanosti in je zaklical iz srca, polnega
hrepenenja po velikem in božjem, in iz duše,
ljubeče, kakor je niso rodila stoletja pred njim
in za njim ne: “Gospod Jezus, presladki, bodi
moj!”

In oni Veliki in Močni ga je dvignil s slad-
kostjo svojega usmiljenja in z močjo svoje lju-
bezni tako visoko, da sta si zrla iz oči v oči. In
rekel mu je z isto ljubeznijo, s kakršno je govoril
z ljubljencem svojega srca, z nežnim, devi-
škim Janezom: “Frančišek, moj brat!”

In tako obdarjeni in blagoslovljeni je jec-
ljal, ves omamljen od ogromnih valov milosti,

ki so zašumeli čezenj: "Gospod Jezus, brat, ljubljani!" —

Od tistega hipa je čutil Frančišek, da mu je vsak človek brat in sestra, da mu je brat ves svet, brat solnce na nebu v vsi svoji ogromnosti in v vsem svojem nebeškem žaru, brat ogenj na zemlji v vsej svoji čistosti in vsej toploti, brat oblak, bežeč čez višav morje — da mu je sestra luna na nebu v svoji tihi otožnosti, sestra noč v svoji skrivnostni, dremajoči globokosti, sestra luč v svoji smehljajoči jasnosti, sestra voda v svojem večnem nemiru in v očiščujoči svoji moči, sestra ptica, pod nebom leteča, s svojo pesmijo, Boga slavečo, sestra žuželka v prahu, sestra cvetka na polju, Bogu in bratu človeku dehteča, sestra slednja bilka ob cesti, sestre bolečine in žalosti, sestra celo vsemogočna, vse umirjajoča dekla božja, blede smrt.

In z ljubeznijo, kakor nihče pred njim in nihče za njim razen Gospoda Jezusa Kristusa, je objel Frančišek v tem spoznanju ves svet, nebo in zemljo, višine in globočine, vse, kar živi in se giblje, vse, kar rase, cveti, dehti in diha, vse, kar je postavila vsemogočna roka nebeškega Umetnika in večnega Snovatelja na svet in v prirodo.

Zato pada luč tega ponižnega, ki ga je dvignil Kristus Gospod iz prahu ponižnosti na svoje srce in ga je naredil velikana, iz globin zemlje do nebes kipečega, čez ves svet, njegova ljubezen valovi čez veke in svetove in budi življenje in radost, ker je luč od Luči, ljubezen od Ljubezni, življenje od Življenja.

Še mrtev govori skozi stoletja in bo govoril skozi tisočletja. Slaboten po telesu, ponižen v življenju, dviga skozi veke tisočere iz globočin do višin življenja. Ubožnejši nego najzadnji berač, ker je ubožstvo z vsem srcem ljubil, ko ga berač prenaša čestokrat s težavo in nevoljo, bogati in osrečuje tisočere in milijone. —

Kje je roka, da bi ga vredno opisala? Kje jezik, ki bi govoril in oznanoval njegovo slavo, pa se ne bi sramoval svoje jecljajoče slabosti?

Če vendar govorim, govorim kakor dete, ki pripoveduje svoje sanje. Išče besed, da bi povedalo, kar je videlo in čutilo čudovitega v sanjah. A ne najde primernih.

Da bi zajokalo, mu je. A oče gleda nanj s pogledom polnim umevanja in usmiljenja in ga bodri s tihim, očetovskim smehljamem.

Ti, veliki v stoletjih in v človeštvu, še večji pred Bogom, sveti otec Frančišek, poglej z milostnim očesom name! Blagoslovi moje jecljajoče besede!

Ne! Blagoslovi oči, ki bodo brale, blagoslovi srca, ki bodo poslušala!

Zakaj kaj so besede? Cunje, ki so skriti pod njimi zlati in biseri.

Zato blagoslovi srca, da bodo umevala, kar je zakritega in Zakritega v slabotnih besedah. Blagoslovi oči, da vidijo in najdejo pod cunjami zaklade — zlato tvojega velikega, svetega srca, bisere tvoje neskončne, nebeške ljubezni.

FRANČIŠKOVA NAJTEŽJA URA

KAKO naj bi umrl v škofijski palači on, ki je ljubil ubožstvo, kakor nihče drugi na svetu, on, ki je bil izbran vitez device siromaščine, on, ki je bil svoji čudoviti izvoljenki zvest, kakor ne zna biti zvest umrljiv zemljan, zvest vsak hip življenja, odkar se je zaročil z njo, zvest, v slednji misli, v vseh željah, besedah, dejanjih, zvest z vsakim dihom, z vsakim utripom velikega, KKristusa Gospoda, ubogega, da ni imel kam glave položiti, bratškega srca.

Kako naj bi umrl on, asiški ubožček, v škofijski palači?

Ne, ne — bilo bi prečudno! Saj bi mu mogla deviška zaročenka očitati z vso pravico: "Pa si mi postal nezvest v zadnji uri, ljubi? Kako to, ko sva se tako ljubila?"

Zato je bila radost radosti za bolnega ubožčka, ko so ga vzeli bratje iz stana ob škofijski palači in ga nesli doli v siromašni, tesni samostan ob "Mariji pri angelih".

In ni bila toli otožnost zaradi slovesa od rodnega mesta, ki je vedel, da ga ne bo videl nikoli več, ne, bolj kipeča dušna radost je bila, v kateri je zahteval ob San Salvatoru delle Paret, ob bolnišnici krucigerov, naj postojе in ga položijo za čas na tla. In zroč od tod na rodno mesto, ki ga je, vsega s solčnim zlatom preplavljenega gledal na hribu, bolj v duhu in v ljubezni nego z očmi, ki so bile slabotne in bolne, je dvignil brezkrvne, od slabosti in od velike ljubezni in prebogatega blagoslova drhteče roke in je blagoslovil mesto na gori z najslajšim bla-

goslovom, kar ga je zmogla vzradoščena duša. On, ki je v svojem veselju in svoji sreči vedno blagoslavljal, kako bi se mogel ločiti ob tem dnevu brez blagoslova, ločiti celo od mesta na gori?

In če je v eksilu, v udobni in zanj razkošni škofijski palači šel pojoč smrti naproti, kako ne bi še veliko bolj v ljubljennem uboštvu in srečnem miru dragega domačega samostana? In res, brata Angelo in Leon se mu nista nikoli dovolj napela "Solčne pesmi". Z njima je pel tudi sam, peval in peval.

In dogodilo se je, ko je bil nekega popoldne od vednega prepevanja in neprestane radosti že ves utrujen, je zadremal Frančišek sredi pesmi. Ko sta brat Angelo in brat Leon to videla, sta prenehala tudi ona s petjem. In ker sta bila tudi že vsa upehana, sta tudi ona zadremala na svojih nizkih stolih, komaj da sta prenehala peti.

In tedaj je prišla čez Frančiška po urah velike radosti najbridkejša in najtežja njegova ura.

Bog je namreč pripustil, da je dobil hudi duh, ki je divjal okoli samostana kakor stekel pes in je škripal z zobmi kakor zdivjan blaznež, za nekaj časa moč in oblast čez Frančiška.

Pripustil je pa Bog to zato, da hudi duh uvidi in spozna, kako slaboten je on z vse svojo močjo proti temu slabotnemu bolniku, da uvidi in spozna, kako ničeva je vsa njegova modrost in zvitost proti preprostosti od ljubezni goreče duše.

In pripustil je Gospod Bog priti to uro čez Frančiška, da bi se po njenem trpljenju duša Frančiškova otresla zadnjega praška izza najmanjše pege, vidne le božjemu, nad vsa solnca svetlemu očesu, in bi se mogla, kadar zapusti tovrno živalco telo, dvigniti do skrajnih višah nebeških, povsem tja do prestola Sinu božjega, v veke slavljenega, in do pretola lilijske Madonne, trikrat češčene Device Marije.

In zato je pripustil dobrotni Bog to uro izkušnje, da bi bila potem nebeška radost Frančiškova tem večja in tem slajša, ko je vsaj malo okusil geozott in obup pekla.

Godila se je pa ta izkušnja tako-le:

Da ide — tako se je zdelo Frančišku v teh hudih sanjah, v teh mrzličnih prikaznih — od Porcijunkule po cesti gori proti mestu. Stopa počasi, težko, s sklonjeno glavo. Vse obtežene so mu misli, vsa razdvojena in potrta je duša. Brž ni hodil, se mu zdi ves čas, tod tako žalosten, tako razprt v duši od časa, ko sta bila za

njegovo dušo odločilni boj nebo in svet, in za svetom in njegovimi mikavnimi, blestečimi vabami skrite peklenke moči — od svoje mladosti.

Tako gredeč se približava po cesti hospitalu krucigerov, bolnišnici gobavcev, kjer je za zdravih dni z vso ljubeznijo stregel od boleznij najneusmiljeneje razjedenim nesrečnikom, jih umival, kopal, z oljem mazilil njih zevajoče rane.

Razveselili so se ga bolniki vsaki pot, kadar je šel mimo, in so sedeli na nizkih stolicah ali ležali na podolgovatih stolih pred hišo. Pozdravljali so ga že od daleč in ga klicali: "O oče Frančišek, pridi, ustavi se malo pri nas, da nas potolažiš in blagosloviš!"

Tudi danes sede, glej, trije pred hišo.

A komaj zagledajo prihajajočega, zaženo v hipu vsi trije strašen krik.

"Pomagajte, pomagajte! Frančišek prihaja s celo peklenko tolpo!"

Dva si zakrijeta oči, da bi ničesar ne videla. A eden — ni še dolgo tega, kar je baš temu pripravil toplo kopel in mu je lastnoročno umil gnijoče telo, od katerega časa se mu zdravje vidno vrača — vstane, dasi se mu kar vidi, kako se mu šibke roke daleč od sebe, kakor bi se hotel s tem obraniti prihajajoče nevarnosti, in vpije napol jokajočim, napol srditim glasom:

"Takšen torej si, o Frančišek, ti svetnik svetnikov! Torej si že umrl in zdaj si v družbi najostudnejših peklenških duhov. Ali, komu človek naj še verjame na svetu, ko je bila celo tvoja svetost laž, in si zdaj zavržen in pogubljen!"

Na ves glas zaveka bolnik — žalost in groza kričita iz tega krčevitega, neumerjenega joka. Vmes pa tarna in zdihuje venomer:

"Pogubljen, pogubljen, na veke pogubljen!"

Frančišek čuti, kako mu teče mrzel pot po čelu. Ves se trese od žalosti in groze. Hoče izpregovoriti dobro, blago besedo, besedo opravičbe in tolažbe, a ne more. Kakor da mu leži v ustih svinčen utež, ne gibčen, življenja poln jezik.

Čim bolj se bliža bolnišnici, tem hue trepetajo bolniki, tem glasneje, s tem večjim strahom prosijo in kličejo, naj jim v ime božje pridejo na pomoč in jih rešijo. Bolnik pa, ki so se mu že nekoliko vrnilo moči, beži z omahujočimi koraki proti bolnišnici, od groze tuleč.

Tedaj se naglo odpro vrata hospitala. Na pragu se prikaže brat vratar v dolgi halji.

A komaj pogleda vun na cesto, obstoji na mestu kakor okamenel. Za hip. Pa plane nazaj v vežo in zatresne duri, kakor da bi naj ostale zaprte za vekomaj.

Bolnik, ki je medtem v svoji grozi pribežal baš do stopnic, pade kakor izpodrezano drevo podolgem na tla.

"U, u — vse nas požre pekel!" vpije kakor znorel. "Nočete pomagati? Zaklepate vrata? O, tudi vi boste pogubljeni s svojim Frančiškom vred!"

Ona bolnika pa, ki nista mogla zbežati, sta se vrgla podolgem na tla, na prsi. Zvijata se od groze in lica pritiskata v travo, da ne bi videla grozote, ki se bliža.

"Kaj se me tako boje? Ali sem res pogubljen?" se ves žalosten vpraša Frančišek in pre-mišljuje, kod naj krene, da pride čim preje iz njihove bližine. Hoče dvigniti roko, da bi jih blagoslovil kakor drugekrati. A je ne more dvigniti. Tudi roka je kakor svinec — vsa odrevenela, mrtva.

"Seve, kako naj blagoslavljam, če sem pogubljen!" ga zapeče v duši.

Tedaj zasliši tik ob sebi, za seboj nekje, ali sam v sebi — sam ne more natanko spoznati, odkod — sirov, škodoželjen posmeh: "Pa si v življenju toliko blagoslavljal! Vse goljufija, vse laž!"

Hoče moliti, da bi z molitvijo pregnal nemir in tesnobo lastnega srca in grozo preplašenih bolnikov. A ne more. Niti misliti ne more na Boga. Kakor bi imel glavo- uklenjeno- in stisnjeno v težak, tesen železen obroč, ki mu povzroča za čelom in na sencih bodeče bolečine, da ne more misliti ničesar urejenega, ničesar blagega in lepega, na Boga še najmanj.

"Seve, kako bi, ko sem zavržen!"

"Pa si v življenju mislil, da moreš s svojo molitvijo čudeže delati! Goljuf in lažnik!" se mu spet zaroga tisti sirovi, neusmiljeni glas.

Frančišek si zakrije lice z rokami in hiti kakor z najhujšo sramoto udarjen zločinec mimo bolnišnice. Še dolgo sliši za seboj glasni, plašni krik bolnikov.

"Na goro Subasio pojdem," si govori v srcu, premišljujoč, kam naj se dene, kam naj krene, "k bratu Rufinu. Svet mož je kakor angel božji, vdan mi iz srca in poln resnice. Pove mi resnico tudi zdaj: ali je samo bridka prevara, da sem pogubljen, ali še bridkejša resnica."

Drhteč od boli, s povešenim pogledom, ker ga peče v oči sramota, s srcem, bolj težkim nego je bilo srce Gospodovo, ko je šel na vrt Get-

semani, se napoti na goro. Za obzidjem na jutrovi strani mesta stopa navzgor, tesno ob zidu, skrivajoč se ob senci obzidja, kakor bi se bal, da ga kdo opazi.

Kar nenadoma zasliši vreščече, prestrašeno vpitje mnogih mladostnih glasov.

Kakor bi mu zaplala nova, še silnejša bolečina skozi vse telo, naglo, z boleznim vzdihom privzdigne glavo. Tedaj vidi začuden in žalosten, kako gruča otrok, ki so se pač igrali pred mestom, kriče, porivajoč in suvaje se, ker hoče v velikem strahu prehiteti drug drugega in biti vsak najprvi, hiti proti mestnim vratom. Beže se ozre zdaj ta, zdaj oni doli proti njemu, zavrešči še huje, beži še bolj plašno, še bolj naglo. Deklicam se opletajo pisana kratka krila okrog nog, in njih vpitje in jok, ker zaostajajo za fanti, sta še glasnejša, še bolj polna groze. Nekatero visoko dvigajo drobne roke, kakor bi se hotele braniti ali kakor bi prosile, naj jim pomagajo in jih rešijo, ker jim grozi najhujši pogin.

Nenadoma največa deklica pade; zadeti je morala ob kamen in se je spoteknila. Druge beže na obeh straneh mimo nje, ne da bi se brigale dalje za njo.

A že v prihodnjem hipu je dekletce spet pokoncu. A kakor bi jo bil padec silno razdražil, ali kakor da je obupala, da se more z begom še rešiti, popade kamen, ki se je spoteknila obenj, in ga z vso močjo zaluča proti Frančišku.

"Tu imaš, pogubljenec!"

Frančišek obstoji kakor okamenel. V duši mu kriči:

"Celo ti! Torej res pogubljen! Če celo otročiči, moja radost, ki so me klicali vsaki pot, kadar sem šel mimo: 'O, oče Frančišek, pridi, da se igraš z nami!' če celo ti beže s tako grozo pred menoj in me zaničujejo in sovražijo. Torej res pogubljen!"

S kleajočimi koraki gre z gore.

"Kam sedaj? Domov, v Porcijunkulo? A kdo ve, kako bi me sprejeli tam. Če me ne bi izgnali? In kakšno pohujšanje bo to za brate! Kam torej?"

Ko stoji tako poln trpljenja na gori, od vseh zapuščen, povsod izgnan, in mu blodi oko kakor oko Noetovega goloba naokrog, kam da naj krene, kam se naj zateče, mu obstane pogled nenadoma na malem samostanu ob kapelici sv. Damijana, na domu sestre Klare. S hipno srčno radostjo se spomni vse njene sesterske ljubezni, ki mu jo je izkazovala v dneh težkih dvomov, njene materinske skrbi, ki mu jo je posvetila za časa tiste težke očesne bolezni, ko mu je

postavila v vrtu ob samostanu celico iz ločja in bičevja. Ob žarkih njene solnčne duše je našla tudi njegova zbegana duša z zakrivljenih, ovinkovitih in ridastih potom malodušnosti nazaj v jasne višave velikega zaupanja v Boga in plamteče ljubezni do Boga. Zakaj en sam solnčen žarek razsvetli mnogo teme.

Ali, ali ga ne bo potolažila in dvignila tudi sedaj ona, ki ga je dvigala v tistih mračnih dneh in je dala iz moči svoje velike duše moč njegovi duši, da je mogočno razprostrla peruti k zopetnemu radostnemu poletu k Bogu? Ona, ki ji je dolžna duša toliko hvaležnosti, da zazveni skozi njene skrivnostne strune čestokrat sladek, hvaležnosti poln akord, ki bi ga še moral pridejati "Solnčni pesmi":

Zahvaljen bodi, Gospod, po sestri moji Klari,
ustvaril si jo molčečo, delavno in umno,
po nji tvoja luč v naša trudna srca izžarja.

Z vso močjo obupajoče duše se oprime tega upanja.

Brzo se napoti proti samostanu sestre Klare.

A ne vstopi v samostan. Zunaj pred porto postoji in čaka. Zakaj tudi tukaj se mu zdi, da je porta zanj angel, ki mu brani v izgubljeni eden. A v srcu in z vso dušo prosi in kliče: "Sestra Klara, sestra Klara! Pri ljubezni Kristusovi, usmili se me v tej najtežji uri in pridi!"

In glej, res! Kakor bi bila skozi molčeče zidove zaslišala bolni klic Frančiškove duše, se nenadoma odpro vrata, in prikaže se sestra Klara v dolgem, raševnatem habitu.

A kakor je odprla vrata, tako obstoji: malo belo roko na veliki leseni kljuki, zbiti v znamenju križa; desno roko na prsih, oklepajoča preprost lesen križec, viseč čez raševnik. Kakor da je okamenela tudi ta. Oči strme nepregibno, ne trene z njimi, kakor da so veke oledenele in dolge črne zenice postale v hipu povsem negibne. Le čelo, glej, se ji je nabralo v tenke gubice, obrvi so se ji zožile. Usta so nalahko odprta, kakor so se pač otvorila v prvem presečenju, ko je hotela krikniti, a ni mogla od prevelike groze, ali pa se je v zadnjem hipu premagala s svojo močno voljo, da ga ne bi žalila.

Nekaj časa stoji tako nepremično. Nenadoma pa dvigne desnico s prsi — Frančišek vidi, kako se ji trese — in si zakrije oči. Levica pa ji počasi, kakor bi vršila vse nekako neza-

vestno, v spanju, v težki omotici, spet zapre težka vrata.

Tako se mu je odpovedala tudi ona, ki ga je v življenju najbolj umevala, najgloblje ljubila. Odpovedala najplemeniteje in vendar z najboleštnjšim slovesom: brez besede!

"Tudi ta!"

Tako stoji na cesti in čuti, da na vsem širnem svetu in niti v kraljestvu zavrženih ni duše, ki bi bila tako samotna in zapuščena kakor on.

Kdo mu ostane zdaj? Na vsem svetu nihče! Edini Bog!

Ozre se navzgor. A tedaj opazi z novo grozo, da ni obnebja nad njim. Vse prazno; neskončna praznina, da ga z ledeno grozo zažebe v dušo.

"Torej tudi Boga ni več? . . . A je, mora biti. Le, da jaz, ki sem zavržen vekomaj izpred presladkega, presvetega njegovega obličja, ne morem s svojim pogledom prodreti do njega."

Tedaj v hipu začuti tako veliko hrepeneje po svojem Bogu, tako nepremagljivo željo in gorečo žejo po njem, da širom razširi roke in zakliče s kipečim glasom, ki bi naj prodrl vso neizmerno praznino med njim in prestolom božjim:

"In dasi sem pogubljen, še v globočini svoje zavrženosti te ljubim, moj Bog, ljubim!"

Tedaj zasliši Frančišek ob sebi glas svojega ljubljence, ovčice božje, brata Leona:

"O oče Frančišek, kako bi bil ti pogubljen? Saj mi je razodel sam Gospod Kristus, da boš deležen take obilnosti nebeškega veselja, kakor le malo izredno blagoslovljenih, posebno izvoljenih duš. Ne, ne, oče Frančišek! Kaj bi bilo šele z nami, če bi bil ti pogubljen? O, izkušnjava satanova te moti in muči. V imenu Jezusa presladkega, odstopi, duh teme!"

Tedaj se je stresel ves samostan, zakaj satan je osramočen odhajal in Frančišek je odprl vroče oči.

"Brat Leon, daj mi Jezusa!"

In prijemajoč s tresočo roko les, ki je bil na njem premagan pekel in strta moč onega, ki je za kratko uro dobil moč nad njegovo dušo, vzklikne Frančišek z glasom, polnim prekipevajoče hvaležnosti in neskončne sreče:

"Še nikoli te nisem ljubil, sladki moj Jezus, kakor te zdaj!"

LAMOTSKI ŽUPNIK

(Celoletna povest)

(Dalje)

GOSPOD NADZORNIK IN SE KAJ

VISOKO v gorah je stala, čepeč pod skalovjem, mala siromašna vas, skoraj pozabljena od Boga in ljudi. Visela je s svojimi širokimi nizkimi hišami, s svojimi globoko napuščenimi črnimi strehami z vso močjo na golem pobočju, ki so se ga jelovi gozdovi ravno še dotikali z robom svojega temnega plašča.

Ko so ondi še Rimljani gospodovali in zgradili cesto, od katere se še danes nahajajo tu pa tam ostanki, tedaj so v tem gnezdu kraljevali orli. Tudi vodovod je bil baje tanka, in celo slavolok, o katerem je bila naša voditeljica sicer prepričana, da so to vrata podrtega skednja, ki pa ga je vkljub temu zelo občudovala. Kapelice pa zgoraj ni bilo. Tista, ki je bila nekoč stala ondi, je bila postala žrtev požara in je niso več postavili. Toda šolsko poslopje je še stalo, na pol razpadlo, s slepimi okni; divje čarobno, če se je ogrnilo jeseni s škrlatno oveso divje vinske trte, toda do smrti žalostno pozimi.

Maloštevilni kmetje, ki so se še vzdržali tu zgoraj, so pošiljali svoje otroke k naši voditeljici v dolino, kjer naj bi si nabirali svoje znanje in vednosti; odrasli pa nikoli niso zamudili, da si ne bi ob nedeljah zagotovili dušno zveličanje pri našem župniku. Dobra voditeljica je sprejemala malčke, kakor bi sprejela angelčke, ki so zgrešili pot, pozimi je obrisala in posušila njih mokre noge, enega ali drugega izmed najmanjših je položila v postelj, če je bil bolehen. Mati naše voditeljice je bila tačas izredno srečna, če je mogla, kakor ji je srce pozelelo, postreči mladim ljudem in jih osrečiti s kamiličnim čajem, s čajem iz tavžentroz, vijolic in lilij ter s čajem iz lipovega cvetja. Priletna gospa je zares imela strastno nagnjenje, da bi ozdravljala črevesne krče, še preden so koga napadli; s to bistrovidno darovitostjo se je zelo priljubila v zgornji vasi.

Kar se tiče našega župnika: le-tega so gornjanci naravnost obožavali, in to ne samo zavoljo mošta in slanine, ki jo je nudil zastonj.

Da so bile te reči tako urejene, so bili vsi zelo zadovoljni, tako v Lamottu, kakor tudi v Gorenji vasi, in nikomur ne bi bilo prišlo na um, da bi se obregnil ob te patrijarhalne razmere, če ne bi bil nekoč neki mlad francoski nadzornik začutil potrebo, da sredi zime počasti z obiskom našo voditeljico. Ne moremo trditi, da je bil nadutež, toda za šolsko metodo vrle voditeljice ni imel niti najmanjšega razumevanja. Ni mu šlo v glavo, zakaj otroci večinoma prihajajo ven k šolski tabli v copatah, čemu neki so čevlji razstavljeni okrog peči in tvorijo tajen krožek, zakaj kakšna punčka tiči v ohlapni jopi, čemu kak poglavec prevzetno stopa okrog, ogrnjen z veliko volneno ruto. Ko so se pa celo vrata odprla in se je prikazala mala kuštrava glavica, do oči pomazana s slaščicami, ki pa se je urno umaknila nazaj, tedaj je gospod nadzornik postal ves iz sebe in osupel je zakričal: "Kaj je pa to?!"

Drzno je skočil k vratom in — veliki Bog! — še je zasačil pamža v srajčici, ki se je naglo hotel odstraniti.

"Gospod nadzornik," je rekla voditeljica nekoliko zardela, "to je eden izmed 'premočernih' . . ."

"Takooo —?!" se odreže nadzornik, neprijetno zadet.

"Njegova obleka se suši, morali smo ga spraviti v postelj — — — Kaj počneš tukaj?!" se je ostro obrnila proti cepcu.

Dečko je povlekel svojo srajco navzdol, toda ni se dala podaljšati: "Prosim, to ni moja srajca, Mavricij je zamenjal srajci."

Z odprtimi usti je nadzornik bolščal in strmел na voditeljico: "To je pa vendar že epidemija."

"Za zdaj pojdi nazaj v posteljo, potlej bomo pogledali," ukaže voditeljica in malček odskaklja proč.

"Prositi vas moram, gospodična, dajte mi razložiti . . ."

"Oh, gospod nadzornik, malčki so imeli dolgo pot po južnem snegu, povrhu jih je pa še dež namočil. To se večkrat primeri pozimi. Ne moremo jih tako pustiti. Zato je moja mati priredila pravcato bolnišnico. 'Infirmierie' ima postelje, kopalno banjo in vse potrebno. Seveda je tu večkrat kaj videti smešno, toda ala guerre comme a la guerre."

Nadzornik je spet prišel k sebi ter se pomiril. Da, veselje mu je vzbudila skrbna ljubezen, ki jo je imela lepa voditeljica do otrok, vse

je pohvalil, znanje otrok, disciplino, red; akademiji pa je zabrusil v obraz svoje mnenje: "kulturalna sramota, neka vas brez šole, mali mučenci, ki pozimi tekajo v šolo kilometer daleč v svojo pogubo . . ."

Zaključek tega svetega ogorčenja je bil, da je prejela odlok in povelje za odhod neka zelo mlada učiteljica, ki je bila sveže pečena prišla iz zavoda. Občini sta bili razsrjeni; župan je to občutil kot osebno žalitev in je hotel akademiji poslati pismo, ki bi si ga bila komaj zataknila za zrcalo.

Naš župnik je opominjal k miru, pa tudi njemu ni bilo všeč, da so obljubili poslati rosno mlado učiteljico. Čemu neki?! Ali ni voditeljica tukaj za vse?!

Le-ta se je pa najprej zavzela za svojo pomožno učiteljico; ona je bila, ki je naglo sprejela boj s starim šolskim poslopjem, ona, ki je dala nadomestiti okna, ki so manjkala, popraviti streho, zidove podpreti, zamašiti luknje. Toda naj se je tudi vsakovrstno zgodilo ter oskrbelo: stara stavba je bila videti slej ko prej strašna in z dolgočasena. Le če je veter piskal skozi veliko podstrešno kaščo, je v njem vse spet oživele; tedaj je bilo, kakor da se hočejo vse pošasti iz celega kraja razdivjati, zvonec v strešnem nastavku je pričel sam od sebe čemerno in otožno doneti.

"Uboga mladenka," si je mislila voditeljica.

Uboga mladenka je prišla.

"Gromska strela," je menil Sabli, ko je izstopila iz avtomobila.

"Uboga mladenka," je lahko šepetal župnik, ki je pri pogledu na njo postal povsem žalosten. Župan pa mu obrne hrbet; skoz in skozi mu ni bilo všeč.

Nova učiteljica je bila lepa, mnogo prelepa za strašno grdo hišo, veliko premlada za staro gnezdo.

Bila je skoraj tako lepa, kakor naša voditeljica: plavolasa, kakor more biti rumenolasa Francozinja, nekako tako kakor ožgano zlato, imela je velike vlažne oči, ki so bile pač višnjeve, toda tako temne pod temnimi trepalnicami, da so žgale kakor črne, imela je nekoliko široka lica, kratek raven nos. Najbolj ljubka na njej so pa bila malce velika usta.

Bila je zares malodane tako lepa kakor voditeljica, ne povsem tako kakor dih rahla in tenkopolta, ne tako kraljevska in prešinjena s tako ponosno milino, učinkovala je bolj živo, to-

pleje, bližje. Neprestano se je razživila v jasnem smehu, ki ga je bilo čuti kakor žuborenje potočka spomladi. Ta smeh je imel za vse ljudi nekaj nalezljivega.

Njen prihod na gorsko višino je postal podoban drzno radostni pustolovščini. Vtepla si je namreč v glavo, da hoče svojo hišno opremo takoj vzeti s seboj in česar še ni bil razkrojil v njegove sestavine predpotopni avto proge šent Hipolit-Bremoncourta, to se je razbilo na kose na nemogoči gorski stezi. Edino, kar je potovanje prestalo nepoškodovano, je bil gramofon, čigar lijasti nastavek si je bil neki šolski otrok zmagoslavno nataknil.

Nova učiteljica se je vsemu smejala. Šola se ji je zazdela pesniška, vas pa neverjetno podeželska.

Jesen je bila.

Mademoiselle Suzana si je udobno uredila stanovanje in je znala iz stare šole narediti dražestno gnezdo. Hišno opremo ji je popravil Sabli, mrzle stene je pa lastnoročno prevlekla s pisanimi preprogami iz tkanine; zvozlane preproge, blazine in zastore si je naredila sama v dolgih samotnih večerih na tucate in vse je uporabila s presenetljivo spretnostjo.

Naj je hiša zdaj tudi še tako jezasto gledala od zunaj v zimsko pokrajino, tem bolj toplo, veselo in stanovansko udobno je bilo v notranjščini.

Seveda, voditeljica je pomagala, kjer je le mogla; predvsem pri pouku, ki je spočetka gospodični Suzani napravljal še prav velike težkoče.

Kmalu je bila nova učiteljica že zelo priljubljena. Ne povsem tako kakor naša voditeljica, pa vendar zelo.

V jeseni se je bila vsemu smejala. Ljudem, pokrajini, živalim — vse je bilo tako pristrčno in zabavno. Ali prišla je zima, obiski iz doline so postali redki, pota so ležala pod globokim snegom, živina ni hodila več po svoji navadni poti zjutraj na pašo in zvečer s paše, zvonkljanje na planini je potihnilo, ni bilo nič več drugega slišati kakor škripanje vetrnic in piskanje vetra na kašči.

Tedaj je hodila Suzana ob dolgih zimskih večerih v vas k svoji sosedu, samotarski vojaški vdovi, ki se je materinsko in zaupno zavzela za njo. Ure in ure sta sedeli v veliki kuhinji pri odprtem ognju, Suzana je pripovedovala ter se smejala. Toda velika tiha kuhinja, v kateri je

domovala otožnost, je zadušila kmalu tudi ta smeh.

Suzana je zdaj ostala doma in poskušala, da bi si z igranjem na klavir in z gramofonom pregnala zle zimske pošasti in strahote. Po treh mesecih se je pa izkazalo, da so le-ti močnejši: ubogo stvar je prevzelo domotožje. In zdajci ji je prišla na um domislica, ki se je njej sami zdela prav dobra in poštena: ob dolgih večerih je Suzana povabila vaško mladino — fante in dekleta —, ponudila je vsakemu skodelico čaja, navila je gramofon in povabila mladež na ples. Ni pa bila računila z upornim kmetiškim mišljenjem in svojeglavnim prepričanjem; od pamti-veka plešejo kmetje le, če imajo za to kakšen razlog ali vsaj pretvezo, ob velikih cerkvenih praznikih, ob državnih slovesnostih, pri krstih in na ženitninah. Praznike obhajati, kadar ni čas za to primeren in pa prava prilika, imajo za greh. Plesati brez povoda, od oblasti potrjenega, je prav tako nespodobno kakor ljubezen brez zakonske zveze: mladenkam zmede glavo in mladeniči zgube pri tem veselje do dela.

S svojo pregrešno muziko ali godbo si je torej Suzana prav dobre žgance pripravila: malo je manjkalo, pa bi si bila zaigrala vse spoštovanje, s trudom pridobljeno, in vso priljubljenost: morala je odnehati in se vdati v kmetiško ostro šego.

Sedaj je ob dolgih zimskih večerih ostala spet sama s svojo dušo in poslušala pravljice, ki jih je le-ta prišepetavala, med tem ko je zgoraj na kašči veter vabil na ples ponočne pošasti in strahove, zdaj šepetaje, zdaj tuleče. Sedaj pa ni občutila prav za prav nikakega domotožja več, pa tudi strah je ni bilo; njena samota, potopljena v sladke sanjarije, je bila podobna začaranemu spanju pravljicne Trnjulčice.

Če je količkaj šlo, je prišel semkaj gori župnik z voditeljico vred. Takšni dnevi in pa nedelje, ki jih je Suzana smela preživeti zdolaj pri voditeljici, so bili njeni veliki prazniki. Takrat je spet postala vedra in vesela, njen kristalno čisti smeh jo je ožarjal, zdaj ni več prisluškovala v sebi in druga Suzana, ki si je tam zgoraj pripovedovala in izmišljevala pravljice, se ji je zdela nespametna oseba.

Zmeraj je neka dni nato v njej donelo takšno občutje. Toda že pri naslednjem snežnem viharju in metežu je že spet sedela pred poleni, ki so prasketala na švigajočem ognju, in predla rahlo tkanino svojih sanj.

Ko je pa prišla pomlad, je bila tako lepa kakor more biti le tamkaj gori: z lahkimi oblaki kakor bela jagnjeta, s sveže umitim lahno-višnjevim nebom, z zlatim zrakom, s cvetočimi travniki in plamenečim vresjem. Zvonci čred so neprestano doneli na planinah in napol divji konji so dirjali prosto navzdol in navzgor po položnih pobočjih. Nihče ni pasel živali; vsaka je poznala svojo pravo stajo, sama je odšla zjutraj in je po mili volji zvečer prišla v hlev. Krave so molzli na planinah in, če je podnevi potreboval konja, ga je šel majhen dečko iskat in, potem ko ga je našel, je ponosno prijahal domov.

Suzana se tega prizora ni mogla dovolj nagledati; zato je šla s svojimi gojenci tudi na pašnik, poiskala je konje in dirjala zadaj za njimi kakor pravi pravcati mladec. "Celo bika se ne boji," so rekli kmetje.

Zdaj so jo bili spet vzljubili; celo ostra in natančna županja iz Bremoncourta je pri nji pila čaj. Naš župnik in voditeljica sta si slej ko prej prizadevala, da bi življenje tu gori napravila kar se da lepo; preskrbovala sta ji knjige, opravilo in glasbo.

Suzana se je hvaležno smehljala, ni se pa lotila nobene knjige več in nikakega lista z notami. Svoje srce in svojo dušo je prepustila lepi pomladi, nji je odprla v šoli okna in vrata; vigred je nosila domov v prekrasnih cvetličnih šopkih, vesni je vriskala v pozdrav, z odprtimi rokami in včasih — je jokala, kakor da ne more več prenašati preobilja njene lepote.

Bil je pa v tej pokrajini neki lep kraljevič. V svojem navadnem zemeljskem življenju je bil slikar ali živopisec v Parizu. Tam je bil prestradal svojo mladost, navdušen za svojo umetnost. Malo je manjkalo, da ni podlegel v boju za obstanek. Takrat, v najhujšem pomanjkanju, je vse svoje zaničevanje do ljudi položil v podobo, ki je bila udarec s pestjo na zdrav okus in pa krvav zasmeh umetnosti. Svet mu je padel k nogam, poklonil mu je "Grand Prix" ter kupil za drag denar sliko od njega. Nato si je mladi mož otresel pariški prah s svojih nog in ponesel svoj notranji upor in ogorčenost v gorsko samoto.

Na bokih pogorja Jura mu je prišla naproti pomlad in mu odvzela vso zemeljsko težo. Podobar se je sprehajal po tej krasoti, pijan od lepote kakor kakšen pogan. Ni se dotaknil čopiča. Čemu neki?! Teh barv, te svetlobe, vo-

nja in cvetic: vse te pravljice bi mu pač nihče ne verjel.

Nekega dne pa je bilo, čez rdeče vresje, ki se je v rahli vijoličasti barvi zgubilo ob nebesu, je na hrbtu težkega konja jezdila vitka svetla deklica. Z eno roko se je trdno držala goste grive, ki je z njenim lahkim oblačilom kakor za stavo tekmovala plapolala z vetru. Če je pripognila glavo, sta padli kakor dva pramena sijajnega zlata njeni sproščeni kiti spredaj čez glavo, tako da ju je zmerom znova morala vreči nazaj.

Tako je jezdila mladenka mimo tujca in pri tem sramežljivo potegnila plapolajoče belo oblačilce čez svoje noge.

Kakor prikovan je obstal tujec, dokler ni bila videti na obzorju le še majhna pika od te prikazni.

Nato je pa kakor obseden tekkel zadaj za njo.

Ta dan je pa ni več dohitel. Ko je po dolgih dneh smel sanjski prikazni, ki ga je zdaj držala omreženega, dati ime, tedaj se mu je zdelo, da ima v lasti čarovno besedo, ki mu je mogla odpreti vrt Eden: "Suzana".

Komaj si je upal izgovoriti ime. Od daleč jo je večkrat videl, toda ne več visoko na konju, temveč skromno, ko je šla peš kakor drugi umrljivi ljudje. To se mu je čudno zdelo.

Šla je mimo njega, v ozki soteski, kjer je črni trn tako noro vzevetel, tam, kjer je pot preozka za dva. Uslužno in dvorljivo se je umaknil ter srčno odskočil med trnje.

"Pardon, Monsieur."

"Vam na uslugo, Mademoiselle."

In vsega, vsega je oblila rdečica. Ona se mu je pa nasmehnila; in pariški slikar bi bil malodane črni trn objel.

Odslej jo je videl dan za dnem na istem mestu, tam, kjer je pot preozka za dva.

"Pardon, Monsieur!"

"... Mademoiselle ..."

Nekoč ji je spodrsnilo na nekem z mahom poraslim kamnu. Stegnil je svojo roko proti nji; prestrašeno je pogledala, zgrabila je svojo obleko in zbežala.

Naslednjega dne ni bila sama. Voditeljica in naš župnik sta jo spremljala. Pozdravila je z ljubkim priklonom, odzdravil je zelo zunanje pravilno ter je namenoma gledal na voditeljico, ki je pa pogledala preko njega v modro nebo.

Nekaj dni je pomlad zastonj cvetela v

vsem pogorju Jura: Suzana ni prišla nič več po poti mimo črnega trna.

Črni trn je odcvetel.

Zato se je pa zdaj zdolaj v vasi ponašalo sadno drevje v nevestini krasoti.

Zdaj se je preselil slikar v gornjo vas in prisegel, da hoče vso večnost zgoraj prebivati. Kakor pogubljen duša je begal okoli šolskega poslopja, srečen, če je le z enim pogledom mogel ujeti belo oblačilo.

Spodaj v vasi so odcvetela sadna drevesa, na vrtu učiteljice Suzane so pa lilije s težkimi cvetovi odprle svoje dozorelo velikolepje.

In pri vrtnih vratih je slonel mladi podobar in gledal, kako so se cvetovi razvijali ter se ozirali proti solncu. Žaloste je dihal prijetni vonj, ki je obdajal hišo ljubljenske kakor oblaček dišečega kadila. Zdelo se mu je, da se ga Suzana izogiblje. Redko je šla venkaj, le zvečer je prišla k vodnjaku po svežo vodo. Tukaj jo je potem videl sedeti na kamenitem vodnjakovem robu, če je kramljala z enim ali drugim izmed svojih učencev. Spustila je vedro nizdol na verižici ter ga napolnjenega brez truda spet potegnila navzgor. Ako so nato široki rokavi njene jopice sprostili njene trdne bele roke, tedaj se je mlademu umetniku zdelo, da še nikoli poprej ni bil videl tako dovršeno lepih kretenj. Ni mu niti na um prišlo, da bi ji pomagal.

Ko je pa nekega dne bila sama pri vodnjaku, takrat se je osrčil ter jo nagovoril — — —

Resnobno in debelo sta se spogledala — sveta okrog njiju ni bilo več.

NEPRIČAKOVANA ZGODBA

Pomlad se je nagibala k svojemu koncu.

Neko noč se je izdivjala v veličastnem, divjem viharju. Kakor v sveti jezi, vroče in mogočno, je pihala vihra v vsa drevesa, strgala jim je poslednje cvetove ter jih zbila na tla, zlomila slabotne veje, majala debela, besnela v nežnem zelenju, piskala ob skale, kot mogočne orgle je bučala v jelkah in pela — pela tudi v krvi vseh mladih cvetočih človeških otrok.

To je bila noč! Kmetje so se pokriževali, zapahnili vrata in okna ter z blagoslovljeno vodo kropili postelje.

Bila je prosta noč zemeljskih duhov. Kdor si upa na vresišče, jih bo slišal vriskati. Ali nihče nima poguma za to. In črevljar-krpač, ki je videl enega takega duha ali škrata teči po vaški cesti v frfračem plašču, ve sedaj, da mora

čez leto dni v večnost. On je tudi slišal klicati, ubogi starček, in to je pri tem najhujše. Kaj je pač utegnil zaklicati zemeljski duh?! — — —

Učiteljica je gotovo tudi slišala neko klicanje, zakaj odprla je svoja vrata. Ko je blisk razsvetlil vas in okolico, jo je sosedica videla stati na pragu, bila je vsa bela, bosa, z razpuščeni kitama, ki jih je vihar butal proti vratom.

To je bila noč!

Poslednje cvetove je vzela s seboj in v prvem bledem jutranjem svitu je korakal pravljični kraljevič venkaj čez lilijsko preprogo Suzaninega vrtiča.

Za vso razlomljeno krasoto ni imel očesa. Suzana je jokala.

Poletje in jesen sta plula resnobno in težko preko dežele.

Kraljevska otroka nista nič več slišala drug od drugega.

Nikake pravljičice več ni bilo, le življenje, blagoslovljeno, boreče se življenje.

Nastopila je jesen, prišla je zima.

In nekega dne si je stara ženica z nevarnostjo lastnega življenja izvojevala pot skozi sneg iz gornje vasi v Lamott. S seboj je nosila skrivnost, skrivnost o najtežjem, kar more nositi ženska. Z žilavo odločnostjo je mogla stara žena ohraniti svojo skrivnost do župana, tam pa se je zgrudila njena moč.

“Na pomoč! — takoj — pošljite sla v št. Hipolit — dajte zapreči sani, — brzovavite — najprej staršem — ne, zdravniku — ali orožništvu?! — — to je strašno!” —

Ko si je bila županja na jasnem glede tega, kaj je rekla stara ženica, se je morala uvesti. Župan je pa postal tako rdeč, da se je bilo bati, češ, utegne ga zadeti kap. Sapo je lovil: “Sramota, sramota,” je rekel.

“Fantiček je,” zagotavlja starka.

“Vrag ga vzemi,” je zakričal mož, “meni, meni se mora to pripetiti, meni, ko že nad trideset let zvesto upravljam in vodim občino!”

“Saj vi nič ne morete za to,” mu zagotovi in zabiči mamica.

“Kaj poreče voditeljica?!” je tarnala županja.

“Ne oblati naše voditeljice s takšnim govnom! Še tega bi se manjkalo,” je pihal župan.

“H gospodu župniku grem,” se je poslovila starka, “nazadnje vendar ne moremo malega črvička kar tako pustiti.”

“Najprej bom sporočil staršem,” se je srdil

župan, “naj le prideta in sprejmeta darilo . . . Takšna . . .”

“Zares, taka . . . in pri taki sem morala še čaj piti, tebi na ljubo! To imaš ti, župan, od tega s svojo ‘prijaznostjo’.”

Prav obzirno so zdajci to reč in zgodbo pojasnili našemu župniku. Postal je ves siv v obraz.

“Uboga mladenka,” je mrmral.

“Ali so očetu že naznanili?!”

“To se je že zgodilo, neki sel je na poti v šent Hipolit. To bo le-ta vesel: bivši častnik, njegova družina na dobrem glasu, dvakrat ranjen, namestnik prvosednika zveze doslužnih vojakov.”

“Nemogoče,” je vzkliknil župnik, “to je oče otrokov?!”

“Ah — ali mislite vi na tega? — Jaz sem njenega imela v mislih. Sploh pa, kdo neki je to? . . . ?!”

Pametna žena je skomizgnila: “Gospodična ne pove. Mogoče niti ne ve.”

“Še tega je treba, nepoznan oče,” je zabrundal spet župan.

“Uboga, uboga mladenka,” je momljal prečastiti gospod in zmajal z glavo.

“Oh, zares,” je rekla starka, “v resnici se utegne človeku zasmiliti. Povsem sama je morala preboleti svojo težko uro kakor kakšna dekla na polju. Nihče ni kaj takega slutil. Poleti ni skoraj nikoli šla venkaj in zmeraj le v plašč zavita. Nesreča je hotela, da je tisti dan prišel nadzornik. Nesrečnica je vstala ter mu sredi razreda padla v naročje. Teleban pa, no naj bo s spoštovanjem povedano, je od strahu vso vas spravil pokoncu, njo pa pustil ležati. Našle smo nato ubogo bitje še v razredu ležeče na tleh samo — groza je prepodila vse učence. — — — Ponesle smo jo potem v njeno sobo in tam smo našle skrbno zavitega, v košari za perilo spečega “ta malega”, otročička, ki je utegnil biti star nekaj ur . . . Pozneje nas je nadzornik seve zaklinjal, naj o tem vendar molčimo. O, jaz bi bila tudi držala jezik za zobmi, še črhnila ne bi bila, pa kaj, če pa druge —!”

Nikako čudo tedaj, da je že nekoliko dni kasneje župan prejel od najvišje šolske oblasti za Suzano odlok in povelje, naj odrine. Morala je biti uradno odstavljena: “Francija je ostra, kar zadeva pouk.”

“Prav je tako,” je dejal župan; “žena, pri-

nesi mi mojo domoljubno obvezo, služba je služba, kar naravnost pojdem tja gori.

Županja je bila višnjeva od razburjenja, spoštljivo je prinesla modro-belo-rdečo obvezo, ki je dišala po sivki in bencinu.

“La Pepie”, ki je bila po naključju zraven, je odhitela k našemu župniku, ni mogla prenašati uradnih čuvstev. “O Bog, koliko sreča, da naša voditeljica, ta čisti angel, o vsem tem nič ne ve.”

Našega župnika je pretreslo sporočilo.

“Za božjo voljo, prehiteti moram župana,” je rekel. Potem je pa odhitel ven brez klobuka in plašča. “La Pepie” je capljala zadaj za njim in mu od daleč vrgla klobuk, palico in plašč. — — —

Župan je bil kake četrt ure spredaj. Prečastiti gospod je tekkel za njim. Župan ga je opazil in šel hitreje. Ni mu prišlo na um, da bi pred pričami spolnil svoje sramotno naročilo.

Župnik je pospešil svoje korake, odbiti mora udarec zoper ubogo stvar. Njegov protivnik je pričel resnično teči, le spoštovanje do rodoljubnega opravila, ga je zadržalo, da ni divje dirjal.

Naš župnik jo mahne po bližnjici, ki je bila njemu znana: ta pot je držala skozi močvirje, kjer se je vdiral, pogumno je prebredel in nato zdirjal kakor krojač.

V tem trenutku sta se sovražila oba moža, zakaj vsak je bil prepričan, da je njegova sveta dolžnost, da pride prej kakor drugi.

Naš župnik je pa prišel do cilja za dobro ped pred županom: Prvi!

Ali kaj vse si domnevate, prečastiti! Prvi je bil že davno nekdo drugi . . . : voditeljica! Leta je sedela ob robu postelje ter božala plave lase lepe grešnice; na drugi roki je pa imela drobcenega človeškega otroka, kateremu sta se nasmihali obe ženski, tako blaženo in tako ljubko, kakor da je sam Jezušček.

Bledo zimsko sonce se je tudi smehljalo nad vsemi tremi ter jih zavilo v plašč rahle svetlobe.

Lahno je bil vstopil naš župnik, Suzana se je zdrznila in do ustnic obledela.

Voditeljica mu pa gre hitro naproti: “Le pogledjte, prečastiti, mala dušica prosí svetega krsta.”

Zdaj šele se prikaže pri vratih srditi župan z domoljubno obvezo. Preden je mogel usta odpreti, pristopi k njemu naglo in odločno voditeljica; na svojih rokah nese otroka ter mu ga

pomoli naproti: “Župan, neznan vojak za domovino!”

Njen glas utegne vendar doneti trdo in bridko.

“Veseli me,” reče župnik mehko, “da bom krstil otroka, ali,” doda kakor v zadregi, “kateri hoče biti njegova botra?!”

“Jaz,” reče voditeljica.

“In boter?!”

“Jaz,” zarjove župan in stopi za korak naprej.

Od tega dne nadalje se je prav dobro godilo “neznanemu vojaku” zaradi te besede, ki ga je dvignila, da ga nihče ni zametal in odklanjal. Kmetje so čutili nekaj, kakor da bi v otroku branili pleme.

Starši učiteljice Suzane so po naključju prejeli sporočilo primeroma pozno — — vsa razkačena sta oče in mati obupno klela svojega izpridenega otroka. Ko sta pa hotela pokvarjeni hčeri zabrusiti v obraz svojo kletev, nista mogla tega, zakaj med njima in mlado materjo sta že stali kakor en mož dve občini.

Župan pa, gospod boter, si je zbrusil pete, ko je hodil okrog oblastev ter si prizadeval, da bi bil preklican odlok, s katerim je bila učiteljica odpuščena iz službe. Šolska oblast pa ni mogla in vladi je bila prav vseč misel, da bi šolo zaprla ter tako mogla varčevati.

“Čakajte,” je godel jezno zdaj župan, “jaz vam bom pomagal varčevati.”

Ker so se pravkar bližale volitve v upravnih okrožjih, se je dal naznaniti v nujni zadevi pri poslancu. Brez ovinkov je pričel: “Vi, gospod poslanec, čemu smo vas izvolili, he?! Kje je poštni urad, ki ste ga nam obljubili?!”

Gospod poslanec se ni spominjal, da bi bil kdajkoli obljubil kaj takega; vsekakor, mogoče bi bilo, saj je že toliko moral obljubiti v svojem življenju.

“Morebiti imate v mislih prodajalno tobaka, dragi in vrli župan? Morem se . . .”

“V mislih imam,” ga prekine župan, “poštni urad, ki ste ga meni obljubili.”

Župan je lagal tako, da je sam sebi verjel.

“Čemu plačujemo izredno velike davke, čemu služijo naši sinovi domovini in dajejo življenje zanj, če potem prav ta domovina ne more poskrbeti, da bi se odpošljala pisma domačih?! Mi nimamo niti poštnega nabiralnika, naša pisma pobira poštni sel, ki jih mora nesti k poštnemu uradu, dve uri od naš oddaljenemu. To se nam navsezadnje zdi že preneumno. O

tej zadevi boste zastavili odločilno vprašanje ministrstvu, ali pa boste doživeli, da bo pri bližnjih volitvah naše glasove dobil komunistični kandidat."

Izkazalo se je, da je ta grožnja nepotrebna; gospod poslanec je bil prav za prav vesel, da bo vendar enkrat v zbornici mogel kaj več reči kakor samo "čujte, čujte!" in pa "Fej". "Čemu neki Nemci plačujejo vojno odškodnino, če pa morajo tisoči Francozov biti odrezani od vsake prosvete in životariti?!"

Zastonj je prestrašeno ministrstvo ponujalo poslancu v okrožnem mestu spomenik padlim junakom; hrabri poslanec je odvrnil z zmagovitim zasmehljivim odgovorom, češ, da se mu to ne zdi primerno za pospeševanje prometa. ("Prav dobro! Izvrstno!" Ploskanje na levičici, mrmranje in ugovarjanje na desnici, nemir in ropot v zbornici.) Ministrstvo je bilo osmešeno, celo omahovalo je: naglo pa se je odločilo, da je dovolilo spoštovanemu gospodu poslancu poštni urad ter telefonsko postajo.

Kar pa je zdaj sledilo, županu ni bilo težko: dosegel je, da je bila odstavljen učiteljica imenovana za voditeljico poštnega urada in da je dobivala za 33 frankov višjo plačo.

Tako je pomagal vladi varčevati! Hi, hi, za celih 33 frankov je zmolzel državo . . .

Občina se je vila od smeha, da je bil župan tako potegnil vlado. Pri tem pa občanom ni prav nič prišlo na um, da bi upokojili starega pismonoša, ki je že štirideset let opravljal svojo službo.

Da pismonoša ne zna brati, to ni pač nika nesreča, nasprotno: ker je moral od hiše do hiše spraševati, za koga neki je pismo, je vsakdo zvedel vse novice prav hitro in na najbolj preprost način — če je Pavel pisal iz Algira svoji Marički, če je voditeljica že prejela svoj časopis z lepimi podobami in tudi vse druge reči.

Poslopje za novi poštni urad je bilo sezidano in stoji še danes mirno in tiho sredi svojega majhnega vrta, obsevano od sonca. Tu notri pa ima le eden besedo, vsa vas ga razvaja in ljubkuje: majhen bodoči "neznan vojak", ki pravkar dremlje v opoldanskem spancu, drobne pesti ima stisnjene na materinih prsih, pesti, tako velike kakor rožni list in tako močne, da bi bile malodane vrgle — ministrstvo!

(Dalje prih.)

DUHOVNE VAJE V SLIKAH

PRETEKLOST tega moža, ki bo igral glavno vlogo v tem poročilu, je skrivnostna, zagonetna. Nihče ne ve kaj prida povedati o njegovem prejšnjem življenju. Namiguje se, da je bil bogatin in velik posvetnjak. Kaj ga je privedlo do njegovega sedanjega posla, o tem sam ne govori, pa tudi drugi le ugibajo.

Pojavil se je takorekoč nenadoma. Ima veliko poslopje, ki je bolj podobno zavodu nego privatnemu stanovanju. Prišla mu je misel, Bog ve odkod, da bi porabil svoje življenje in imetje v duhovni blagor bližnjega. Pridobil je za svojo misel nekatere duhovnike, ki so se mu dali na razpolago in mu obljubili sodelovanje, največ dela je pa prihranil sam zase.

Na ta način je začel s svojimi duhovnimi vajami v slikah. Dal je razglasiti med katoličani v okolici svoje duhovne vaje in jih povabil, naj pridejo. Ni bilo treba dolgo čakati in njegove "duhovne vaje v slikah" so zaslovele blizu in daleč.

Bil sem radoveden in sem si vzel en cel dan, da si ogledam to novost, ki je bilo o njej toliko slišati. Izpustil bom vse zunanje okoliščine tistega dne, le o tem bom skušal kolikor mogoče natančno poročati, kaj sem videl in slišal tam zgolj v pogledu teh posebnih duhovnih vaj. Imeli smo tisti dan štiri premišljevanja.

PRVO PREMIŠLJEVANJE.

Stali smo v veliki dvorani. Molčali smo in gledali, nihče ni vedel, kaj je na programu. Kar se odmakne zastor in pred seboj zagledamo kovača, ki s staromodnim mehom razpalja kovački ogenj. Dobro minuto je pihal in zdelo se mu je, da je ogenj dovolj pripravljen.

Pobral je na tleh sredi odra kos črnega železa in ga začel na ognju razžarevati. Z veliko pozornostjo smo čakali, kaj naj vse to pomeni. Nihče se ni ganil, nihče napravil ne take ne drugačne opazke.

Ko je bilo železo razbeljeno, ga je kovač dvignil s kleščami visoko pred naše oči in ni znil nobene besede.

Nenadoma se odgrne drug zastor na odru in prikaže se nam sv. Peter, ki smo ga kaj hitro spoznali, in nam s slovesnim glasom zakliče kot

spomin iz dalnje preteklosti:

“To je vaša najvišja čast, da lahko postanete deležni božje narave.”

Zastor se zagrne, Petra ni več pred nami, kovač vihti svoje razbeljeno železo še naprej, mi pa gledamo in si razbijamo možgane, kaj naj vse to pomeni.

Hipoma izgine tudi kovač, prizor se spremeni in pred nami sedi tisti mož, ki sem ga omenil v prvi vrstici. Sedi kot kak profesor in ponovi besede sv. Petra kolikor mogoče z istim glasom:

“To je vaša najvišja čast, da lahko postanete deležni božje narave.”

Ko je to izrekel, je naredil križ, ki smo ga nepozvani in neprisiljeni vsi ponovili za njim. Potem je začel svoj pouk:

“Bratje v Kristu! Kako naj zberem svoje misli in svoje besede, da vam spregovorim na razumljiv način, kaj je posvečujoča milost božja in kaj naredi v naših dušah? Ni mi treba ne enega ne drugega, zakaj vaše misli so zbrane, v zgovorno govorico jih je povil kovač, ki vam je kazal razbeljeno železo. Milost božja nas dvigne nad našo naravo in prešine nas božja narava sama. Postanemo zelo zelo podobni Bogu. Vendar smo še vedno vse nekaj drugega ko Bog. Videli ste kovačev ogenj. Ko je mož držal črno železo v ognju, ste sami videli, kako je začelo žareti in se spreminjati, rekel bi, v nekaj drugega. Postajalo je bolj in bolj podobno ognju. Vendar bi nikoli ne postalo ogenj sam, pa naj bi bil kovač še tako dolgo držal v njem svoj kos železa. Ogenj je nekaj drugega, razbeljeno železo je pa in ostane spet nekaj drugega.

Podobno naredi z nami posvečujoča milost božja. Naša duša zažari v nadnaravni lepoti. Postaja podobna Bogu samemu. Imenuje se in je — božji otrok, božje dete. Vi vsi ste to besedo že neštetokrat slišali. Do dna je niste nikoli razumeli in si prav nič ne domišljam, da jo sedaj razumete do dna. Je in ostane skrivnost. Vendar upam, da sem vam pojasnil to skrivnost na zgledu ognja in železa, pojasnil toliko, kolikor je mogoče pojasniti s človeškimi sredstvi božjo skrivnost. Poudarjam pa, da se te primere nisem zmisllil sam, ampak sem jo našel v spisih cerkvenih očetov starodavnih časov.

Ne bom vam govoril v brezkončnost, zakaj besed mi zmanjkuje in jih mora zmanjkovati, ker sem človek siromak. Ne boste srečali človeka, ki bi vam do dna razložil to velikansko reč.

Duša in srce nam moreta občutiti več kot more naš jezik povedati.

Tam na polici imate knjige in spise, ki vsebujejo nauk o milosti božji izpod peresa starodavnih cerkvenih očetov, učenih in pobožnih mož, samih svetnikov v božjem kraljestvu na zemlji in v nebesih. Vzemite si jih in čitajte in razmišlajte o tem, razmišlajte tako dolgo, da vam bo duša občutila, da vam bo srce vzkipelo v občudovanju tega, kar je Bog pripravljen narediti za vsakega med nami. Amen!”

Mož je naredil znamenje križa, kar smo spet vsi ponovili za njim, in izginil, preden smo mogli zasledovati njegov odhod.

Vsi pričujoči smo bili pod globokim vtisom tega, kar smo videli in slišali. Nihče ni spregovoril, drug za drugega se nismo menili. Nagonsko smo se obrnili proti polici s knjigami in se razšli na vse strani.

DRUGO PREMIŠLJEVANJE.

Stali smo v isti dvorani kakor prej. Razgrne se zastor in pred nami se pojavijo kopači s krampi, lopatami, kladivi. Kopljejo v zemljo, razmetavajo jo, pobirajo iz zemeljskih plasti kamenje in ga razbijajo s kladivi v prah.

Prav nič nismo mogli razumeti, čemu naj nam služi ta prizor. Toda že se je spremenilo dejanje na odru in videli smo prekrasen gaj cvetlic, zelenečih dreves, ki so nekatera sijala v bujnem cvetju, druga se pa šibila pod težkimi sadeži. Mislili smo, da se nam kaže paradiž, pa smo nehote iskali med drevjem Adama in Evo. Šele precej pozneje nam je postalo jasno, kako otročja je bila tista naša misel.

Toda saj je pred nami že drug prizor. Divja pokrajina na videz, toda takoj se nam priljubi, ko opazimo vsakovrstne živali, kako so si med seboj prijateljsko domače. Lev se brati z jagnjetom, pes z mačko, mačka in miška srebata mleko z iste sklede. Po vejah letajo ptiči v pestrih barvah in žgole tako lepe pesmi, da smo kar strmeli.

Spet smo ugibali in prihajala nam je na misel neka prerokba, da bodo prišli časi, ko bosta prijatelja lev in jagnje. Toda kmalu smo spoznali, da smo zopet na krivem potu.

Pa že je bil pred nami nov prizor. Po odru je mrgolelo ljudi, da smo se začudili, kje so se vzeli. Pogovarjali so se, zapeli lepo pesem, igrali na gosli in si podajali knjige in časopise. Tudi smeha ni manjkalo med njimi, nekaj pa-

rov se je celo zavrtelo. Nekdo je stopil med nje, pokazal proti nebu in dejal: Bratje, zahvalimo Boga, da se nam tako dobro godi. Vsi so se obrnili proti njemu in zapeli: Tebe Boga hvalimo! Po prvih besedah pesmi se je zganil zastor in vsega je bilo konec.

Naslednji prizor nam je prinesel nekaj prekrasnih angelov. Eden se je sklanjal nad otroke, skoraj tako kot nam kažejo mnoge slike angelov varuhov, drugi se je z vsem spoštovanjem bližal klečeči Devici in ji govoril skrivnostne besede, tretji je stopal ob mladem Tobiju, ki se je očitno vračal iz daljne dežele. Preden sem mogel dodobra razbrati še ostale skupine, je spet prišel do veljave neizogibni zastor in ponovno sem zrl v praznino.

Pa ne dolgo. Skozi zastor je zažarelo skoraj tako kot skozi razbeljeno železo. V sitem hipu se je oglasila odnekod nebeško lepa godba in preden sem mogel ugotoviti, kaj se je zgodilo z zastorom, je žarela pred nami prekrasna monštranca, obdana od nešteti čarobnih lučic. Med godbo so zadoneli čudoviti glasovi, ki bi jih mogel pripisati le angelom: O salutaris Hostia . . .

Kar obnemeli smo ter zrl in poslušali z odprtimi usti. V istem hipu se je odmaknil drug zastor, pred nami je stal oni mož in se zgrudil na kolena ter se še globoko pripognil. V hipu smo vsi isto storili in smo se zavedeli, da zdaj ni več pred nami le košček igre na odru, ampak velika resnica svetega Rešnjega Telesa. Pesem O salutaris je nehala nekje v sredi in kakor bi trenil je bilo vse proč. Tudi moža, ki je pred hipom ležal na svojem obličju pred Skrivnostjo, ni bilo nikjer več.

Le nekaj hipov je minilo in zagledali smo pred seboj apostola Pavla. Ni ga bilo težko spoznati. Dvignil je roko, kakor bi nas hotel pozvati k poslušanju, kar je pa bilo nepotrebno, in je z neverjetno slovestnostjo spregovoril:

“Vsi, ki jih vodi Duh božji, so božja deca. Niste namreč prejeli duha suženstva, ki naj bi vas vodil v nadaljnjo sužnost, ampak ste prejeli Duha, ki vas dela otroke božje, otroke Tistega, ki ga kličemo: Aba, Oče! Tako res Duh sam daje pričevanje našemu razumu, da smo deca božja.”

Še so odmevale v naših ušesih besede, ko Pavla že davno ni bilo pred nami. Skoraj na istem mestu se je pojavil mož, ki je bil podoben profesorju, in je naredil križ. Vsi smo ga ponovili za njim. In je spregovoril:

“Tako res Duh božji sam daje pričevanje našemu razumu, da smo deca božja.”

“Bratje v Kristusu! Kako moremo mi biti deca božja? Ali ste videli, kako se različne stvari na zemlji druga od druge razločujejo? Ali ste videli, da je nekaj drugega prst in kamen, nekaj drugega cvetlica in drevo, pa spet nekaj drugega žival, in končno povsem nekaj drugega človek? Ali bi vi pričakovali, da bi človek iz četrtega prizora stopil v prvi prizor, pobral kamen na tleh, ga pristisnil na srce in dejal: Sin moj si ti, tako si postal sedaj deležen moje narave . . . ?

Ne morete tega pričakovati, ker je nekaj drugega narava kamna, nekaj drugega narava človeka, vmes pa spet nekaj drugega narava rastline in narava živali. To ste jasno videli v prvih štirih prizorih. Ako bi človek hotel narediti kamen za svoje dete, bi mu moral spremeniti naravo.

Videli ste za človekom angele. Moral sem vam jih pokazati v človeški podobi, ker drugega nisem zmožen. Veste pa, da je narava angele nekaj drugega ko narava človeka.

Neizmerno višji od angelov je sam sveti Bog. Nisem ga vam mogel pokazati drugače ko v presv. Telesu, toda razumeli ste in ste mu izkazali molitveno čast. Da, tako, bratje! Pred božjo naravo ne vemo drugega ko zakriti si obličje in se pred njim zgruditi v svojo ničnost.

Če bi človek rekel kamnu: Moj otrok si, bi rekli, da nespametno govori. Istotako je na prvi pogled nemogoče, da bi Bog človeka za sina svojega naredil. Toda če bi človek mogel dvigniti naravo kamna z njegove nizkosti na višjo stopnjo, bi ne bil več nespameten, ako bi kamen svoje dete nazival.

Ko Bog človeka imenuje otroka, ga v resnici najprej dvigne iz nizkosti njegove narave na višjo stopnjo. Po naravi ne more človek postati božji otrok, more pa po nadnaravi.

Pa kako Bog to naredi? Nič drugega ni treba, ko dati človeku posvečujočo milost. Posvečujoča milost je tisti čarobni kamenček, ki pretvarja človeka iz njegove narave v božjo nadnaravo.

Strmimo, bratje, nad to veličastnostjo, ki se imenuje milost božja. Pojdimo vsak po svojih človeških potih, pa nikoli ne pozabimo razmišljati o tem, kaj smo po milosti božji, ki je v nas. Bodimo torej manj človeški in poskušajmo biti bolj in bolj božji. Z veliko večjo prisrčnostjo

dajmo odslej izgovarjati prelepe besede: Oče naš, kateri si v nebesih. Amen!"

TRETJE PREMIŠLJEVANJE.

V veliki dvorani smo gledali pravo pravcato igro. Če je imela dva ali tri prizore, sem že pozabil, glavno vsebino sem si pa seveda dobro zapomnil.

Mož in žena sta bila brez otrok in sta adoptirala tuje dete, iz katerega je zrasel dobro vzgojen deček. Preden je dobro dorasel, sta mu starša umrla in mu zapustila vse premoženje. Prišli so pa sorodniki rajnih dveh in so poskušali spodbiti oporoko. Razpletel se je resen boj, nastale so spletke, težki zapletljaji, sodnijske razprave, z eno besedo: Živela je pred nami resnična življenjska drama. Že smo se bali, da bo deček izgubil igro, pa je končno sodišče vendar odločilo njemu v prid, ker se je dokazalo, da je bil popolnoma pravilno adoptiran, da je bil že od prvega dne — pod nekimi pogoji — postavljen za dediča. Jasno ko beli dan se je dokazalo, da je fant one pogoje tudi častno izpolnil — in tako smo se ob koncu igre oddahnili in dečku iz srca čestitali.

Padel je zastor, se še enkrat dvignil, na odru je pa stal pred nami apostol in evangelist Janez. Nežen in mehak je bil njegov glas, ko se je skoraj sramežljivo ozrl po nas in spregovoril:

"Vidite, kakšno ljubezen nam je izkazal Bog, da se imenujemō in smo deca božja."

Hipoma je stal ob njem nam že znani mogočni Pavel in dostavil z močnim, nad vse prepričevalnim glasom:

"Če smo pa deca božja, smo samo po sebi umevno tudi njegovi dediči."

Janez in Pavel sta si podala roki in že jih ni bilo več pred nami. Prav na tistem mestu je sedel mož, podoben profesorju, in je ponovil v mirnem tonu:

". . . samo po sebi umevno tudi njegovi dediči . . ."

Prekrižal se je in mi vsi ž njim.

"Bratje v Kristusu! Stokrat ste že čuli besede sv. Pavla, da smo po milosti božji ne le deca božja, ampak tudi dediči božjega kraljestva. Stokrat ste to čuli z mano vred, pa stokrat ste premalo premislili, kaj pomenijo te besede, kakor sem tudi jaz stokrat premalo premislil.

Videli ste v igri, kako je nastal boj za dediščino. Deček je bil srečen, da je dobil name-

sto pravih staršev nove, ki so ga posinovili. Toda vsa ta sreča bi zanj jako malo pomenila, ako bi se nasprotnikom posrečilo, da ovržejo testament njemu na škodo. Vendar se ni posrečilo, zakaj deček je izpolnil pogoje in sodišče ni moglo drugače ko izreči veljavnost oporoke in prisoditi dečku, kar so mu zapustili njegovi adoptirani starši.

Tudi naše posinovljenje od strani Boga ne ostane samo pri lepih besedah in pri zagotavljanju medsebojne ljubezni med Bogom in dušo. Skoraj bi rekel, avtomatično postane božji otrok tudi dedič božji. Z drugo besedo: Božje kraljestvo postane njegovo. Nihče ga ne more izključiti iz nebes, ki bodo njegova po smrti, ako le izpolni pogoje. In pogoji niso nič drugega ko to, da se vedno zaveda svoje odlike kot božji otrok in dela čast svojemu adoptiranemu Očetu, ki je Bog sam.

Bratje v Kristusu, to nam spet na svoj način lepo pove, kaj je za nas posvečujoča milost božja. Samo sinovstvo, ki nam ga prinese posvečujoča milost, bi imelo še malo pomena za nas. Toda za posinovljenjem pride — dediščina.

Za nebesa sem ustvarjen, je tolikokrat dejal sam sebi sv. Stanislav Kostka, zato tudi hočem tako živeti, da pridem tja. Tako bi moral govoriti vsak kristjan, govoriti bi moral tako noč in dan. Pojdite torej, bratje, imejte pred seboj to veliko misel, da boste bolj in bolj spoznavali svojo odliko. Pojdite in ravnajte tako, kakor nam naroča sv. Pavel na drugem mestu: Nimamo tu stalnega bivališča, prihodnjega iščemo. Naše zanimanje je v nebesih. Amen."

ČETRTO PREMIŠLJEVANJE.

Spet smo gledali zanimivo igro. Bila je grozna, grda, strašna. Revolverska igra, bi rekel Nemec. Sami roparji in tatovi, varalice, grabeži, morilci. Nič izpodbudnega ni bilo videti na nji in zelo smo ugibali na tihem, zakaj nas je silil dobro misleči mož gledati to grdobijo. Saj smo bili prav med izmečki človeštva, ki so imeli vse svoje misli uprte v eno samo smer: Kako bi si pridobili več krivičnega blaga, kako bi izpodbili tla soljudem in jih pripravili ob vse. Ko so šli nečedni prizori na odru mimo nas, nismo imeli drugega občutka ko da nas nekaj grabi v dušo in jo trga na dvoje. Ali more biti človek taka zver? Kaj vendar se je moralo v njem prevrniti, da se more tako sprevreči?

Proti koncu igre je pa vendar vstalo nekje v globini naših src skoraj nadčloveško občudovanje. Kaj se je pa takega zgodilo? Ali se je prikazal med temi izgubljeni poseben značaj, ki je dal poteku igre drugačno smer?

Nič takega! Vse je ostalo grdo do konca. Nehote smo začutili, da igra pred nami ni prava igra, zakaj še vsak pouk o igrah, ki smo ga kdaj slišali ali brali, nam je povedal, da pisatelj igre ne sme slikati samih temnih postav, ampak mora dati kot protiutež tudi kaj svetlega.

V naši igri ni bilo nič svetlega. Bolje rečeno, tisto svetlo je bilo tako skrito v temi, da smo ga le z največjo pozornostjo izluščili. In ko smo tisto izluščili, se je pojavilo v nas — občudovanje . . .

Občudovati smo morali — pa z globoko grenkostjo v srcu — tisto strašno podjetnost, ki so jo izvržki človeštva na odru razodevali za dosego svojih umazanih ciljev. Saj se niso strašili ne lakote ne žeje, ne noči brez spanja ne dni brez najmanjšega počitka, ne mraza ne vročine, ne zasramovanja in ne žive telesne bolečine, da so le imeli upanje na pridobitev tistega, česar jim je pozelelo srce . . .

Igra se je končala na tak način, da nam je ostalo srce razklano po dolgem in počez. Prav gotovo bi živemu človeku ne priporočal, naj gre gledat tako igro, ako ni poprej videl vseh tistih prizorov, ki smo jih videli mi in govore o njih predidoke strani. Morebiti pa vendar ni bila tako slaba igra, če človek prav živo premisli, kaj se dandanes godi po širokem svetu. Morebiti smo imeli mi vse preveč v mislih vsa tista učena pravila, ki smo se jih nekda v šoli učili, premalo smo pa tisti dan mislili na to, kar se dandanes po svetu godi. V pojasnilo in opravičilo naj dostavim, da ves dan nismo brali nobenega časopisa in tudi k radiu se ni nihče od nas vsedel . . .

Po končani igri se hipoma spet razprostire zastor in pred nami je stal sam Kristus. Izvrstno je bil ponarejen, kolikor si namreč more navaden zemljan predstavljati Kristusa beroč evangelije, in tako milo je gledal, da bi se nam srce gotovo čudno omehčalo, da ni bilo že itak skoz in skoz razparano.

Imel sem še toliko prisotnosti duha, da sem v mislih čestital možu, ki je bil podoben profesorju, na sijajni misli, da nam je za raznimi apostoli kot višek vsega predstavil samega Krista. V naslednjem hipu sem pa začutil na vsej stvari nekoliko neokusnosti, zakaj zdela se mi

je kar preveč izumetničena in matematično preračunana. Toda vse to je bila le hipna domislica, zakaj že je Krist pred nami dvignil pogled proti nebu in z neverjetno bolečimi besedami spregovoril:

“Otroci sveta so v svojem življenjskem načinu mnogo modrejše kakor otroci luči . . .”

Spustil je pogled spod neba in naravnost zapičil svoje mile oči v nas. Pozneje smo se o tem pogovarjali in vsak je zatrjeval, da je Krist prav njega pogledal. In vendar je bil hip tako kratek, da ni bilo časa niti treniti z očesom.

Pred nami je sedel mož, ki je bil podoben profesorju. Slovesno je ponovil: Otroci tega sveta . . . Samo do sem je ponovil besede. Zabilelo nas je, ko je bilo videti, da je prav nas nagovoril s temi besedami. Povesili smo oči, pa nam je prišlo na misel, da bo zdaj mož naredil križ in da bomo vsi ponovili za njim isto znamenje. Skoraj kradoma smo dvignili pogled, toda doživeli smo novo ponižanje in osramočenje. Mož ni dvignil dlani proti čelu, stisnil jo je skoraj v pest, spustil si jo je do prsi, skoraj krčevito udaril trikrat po njih in s presunljivim glasom zastokal:

“Mea culpa, mea culpa, mea maxima culpa!”

Naj povem, da sem imel od vsega začetka namen, biti na teh duhovnih vajah zgolj kot nepristranski opazovalec. To se seveda pravi z drugo besedo, da sem hotel na vse gledati s kritičnimi očmi in trezno presoditi vsako napravo posebej.

Če se mi je doslej kolikor toliko stvar posrečila, sem v tistem hipu popolnoma odpovedal. Vseobče občutje me je prevzelo, da nisem bil nič več sam svoj. Ne morem popisati, kaj se je prav za prav godilo v dvorani, le to vem, da sem čul votle udarce, ki so padali po prsih vseokoli mene, in vsak je govoril sam zase brez besed:

“Mea culpa, mea culpa, mea maxima culpa . . .”

Precej dolgo je moralo biti, preden se je razburjenje poleglo in je mogel mož, ki je bil podoben profesorju, začeti svoj govor. Zdelo se mi je, da bo moral biti govor kratek, in v resnici je bil.

“Bratje v Kristu! Samo eno vam rečem. Premišljevali ste danes velikost posvečujoče milosti božje. Pojdite sedaj in premišlujte, premišlujte to v življenju, ne le v mislih svojih, premišlujte, pravim, če je vreden ta zaklad to-

liko, da se človek potrudi zanj vsaj v tisti meri, v kateri se — otroci tega sveta trudijo za svoje umazane in nizkotne namene . . . Pojdite, bratje, in milost božja, posvečujoča vas v deco božje in v dediče nebeške, tista milost božja bo di vedno z vami. Amen!"

O POHUJŠLJIVOSTI BOŽJIH POTOV

SKRAJ bi rekel, da je neverjetno, kaj ljudje vse spravijo na dan. Zagrizenost nekaterih ima res do pekla korenine.

Menili so se o Mariji Pomagaj na Brezjah, kako je sedaj božja pot tam zatrta in koliko drugih Slovincem iskreno priljubljenih svetišč je doletela ista usoda. Pa se je oglasil modrijan, ki ima seveda vedno o vsem svojo lastno sodbo, čeprav je toliko njegova, kolikor je njegovo vse, kar je pobral po raznih člankih brezverskih časopisov.

"Če je Hitler kaj dobrega naredil za Slovenijo, je gotovo to, da je dal zapreti takozvana božja pota. Ta navlaka je bila za narod od nekdanj prilika za narazličnejšo razbrzdanost. Mladi ljudje so se spravljal na večdnevna potovanja pod krinko pobožnosti, v resnici so pa počeli med potjo reči, za katere se jim doma ni nudila priložnost. Saj lahko beremo v raznih zgodovinskih spisih, kakšne reči so se godile. Prenočevali so kar po skednjih in svislih, mudili so se v raznih dvomljivih gostilnah, vse vprek, moško in žensko. Marsikatera dekleta je ravno na božjih potih zgubilo devištvo, ki bi ga drugače ne bila pred vstopom v zakon. Ne bom trdil, da je bilo tudi Brezje nekaj takega. Sploh za novejšo dobo to ne velja v toliki meri. Ljudje so se zadnje čase tudi na božja pota vozili z vlaki. Toda v prejšnjih stoletjih! Da ne boste rekli, da govorim iz zlobe, saj morate sami vedeti, da so nekatera božja pota gosposke same zatrle prav radi tega, ker so se godile na njih rovavaš zelo smrdljive reči."

Tako je dejal ostal zmagalec. Jaz sem

zvedel o njem in o njegovih besedah šele po drugih. Tisti, ki so ag slišali, niso vedeli drugega ko molčali so. Tako mi je bilo povedano.

Našim starodavnim božjim potom očitajo hinavščino največji hinavci!

Ali ste, ljudje božji, že veliko brali v brezverskih časopisih, ali ste že veliko slišali iz brezverskih ust obsodb — greha nečistosti?

Ali so brezverski časopisi tisti, ki svare mladino pred nečistostjo? Ali so brezverska usta tista, ki pazijo na vsako besedo vpričo mladine, da se ne bi kdo pohujšal in ne imel — nečistih skušnjav . . . ?

Vsi veste, da je ravno nasprotno res. Brezverskim časopisom in brezverskim ljudem "greh" sploh ni drugega ko prazen zvok. Čistost, kakoršna se je skozi celo vrsto stoletij oznanjevala na božjih potih, jim je le v zasmeh. Z besedo in zgledom jo spodkopavajo. Nauki cerkve o čistosti v samskem in v zakonskem stanu so zanje srednjeveška otročarija. Ločitev mladine po spolu v družabnem življenju, ali je to sploh še mogoče omeniti v današnjih časih, ko je svet tako "prosvitljen"? Ali še smeš uporabljati besedo, da je kako dekleta "padlo", kakor se je reklo nekoč? Kje so tisti, ki smatrajo take reči za zlo — razen tu pa tam kaka "pobožna staroveška mamica"?

Torej reči, ki so danes samoposebi umevne, danes, ko bi vsak veljal za velikega nazadnjaka, če bi samo namignil na pohujšanje na vsakem oglu naših mestnih ulic — danes torej — pa postane veliko zlo in gorje v očeh prosvitljenega človeka, če mu pride na misel, da se je kdaj kako slovensko dekleta na božji poti spozabilo.

Nič ne bomo tajili, da so se take reči godile. Saj so bile in so na svetu še vse hujše reči, ki jih ni mogoče tajiti, ker so preveč resnične. Če jih pa ne tajimo, ni s tem rečeno, da jih tudi NE obžalujemo. In če se vrše pod krinko vere in pobožnosti, ni s tem rečeno, da sta jih kriva vera in pobožnost, zato nam tudi ne pride na misel, da bi radi njih skušali odpraviti — vero in pobožnost!

Človeško slabost poznamo vseskozi in se nam smili. Žal, poznamo vseskozi tudi človeško zlobo — ta se nam seveda ne more smiliti.

Božja pota so imela vseskozi lep in dober namen. Star pregovor pa pravi, da si je znal hudič postaviti svoje svetišče povsod, kjer si je Bog svoje postavil. Če so se našli taki, ki so priložnost o priliki romanj zlorabljali za spolne prestopke, ni manjkalo tudi takih, ki so izkori-

ščali enako priložnost za kak drug slab namen. Gostiničarji in trgovci in drugi kramarji ter sejmarji tudi niso uporabljali božjih potov za samo molitev. Potemtakem je Hitler gotovo tudi v tem pogledu napravil dobroto, ko je sedaj slovenskim trgovcem onemogočil trgovanje in najbrž tudi slovenskim gostilničarjem sode izpraznil, kramarjem pa možnjičke pobral . . . Presneta zagrizenost!

Kolikor je bilo nečistovanja na božjih potih, ga ne moremo spraviti s površja zemlje. Toda eno vemo. Vsak, ki ga je bil kriv, je vedel, da dela — greh! Prav tista tako obsojena božja pota so mu to povedala, če bi tudi nikogar drugega ne bilo, ki bi ga na to opozarjal. In nečistovanje je bilo greh in veljalo za greh v tistih časih, pa naj se je vršilo na božjih potih ali ob drugačnih prilikah.

Zdaj pa za premnoge moderne ljudi nečistovanje ni več greh. Greh pa postane v tistem hipu, ko se kdo spomni, da je bilo nekaj nečistovanja tudi na božjih potih. Ne, nisem pravičen! Drugače bi bil moral povedati. Ko se današnji prosvitlenji človek spomni na nečistovanje o priliki božjih potov, se ne spozabi toliko, da bi tisto nečistovanje imenoval greh. O tega, ne! Zanj greh ni nečistovanje, pač pa so mu greh — božja pota sama! Do tega viška je človeka zmožna privedi — zagrizenost!

In tisti "dokaz", kako slaba so bila nekatera božja pota — da jih je morala gosposka sama zatirati!! Kakšna gosposka? Presneto težko boste našli zglede v zgodovini slovenskega naroda, da je kdaj policija ali podobna svetna oblast zatirala božja pota. Kar je bilo pod cesarjem Jožefom II., je prišlo vse iz drugačnih nagibov, nikakor ni šlo za preprečenje — nečistovanja!

Res pa je, da je CERKVENA gosposka sama zatrla kako božjo pot radi neredov, ki so se vršili. To dejstvo pa kaže nekaj popolnoma nasprotnega kot si upa trditi umazan jezik. Če je Cerkev videla, da ta ali ona božja pot ne dosega svojega namena, kot si je Cerkev vedno mislila ta namen — naj preneha! Saj božja pota niso neobhodno potrebna in si Cerkev nikakor ne domišlja, da ne more shajati brez njih. Utegnejo biti koristna duhovnemu življenju, lahko se pa tudi sprevržejo v ka drugega, kot pač vse človeško. Cerkev to dobro ve. Saj celo v knjigi Hoja za Kristusom že petsto let stoji stavek: Tisti, ki MNOGO romajo, se malokdaj posvete. (Prva knjiga, 23. pogl.) Če bi Cerkev mislila, da je romanje na božja pota NUJNO potrebno

za krščansko življenje, bi bila lahko vsaj ta stavek že davno črtala iz knjige Hoja za Kristusom.

Janez Trdina je pisal pred 70 leti, da so bile vrhu Gorjancev tri stare božjepotne cerkve. Med njimi je bila cerkev sv. Miklavža. Za božja pota je ta izmed vseh treh rabila najdalje, dokler je ni dal pred kakimi leti šentjernejski župnik Rok zapreti — da odvrne razne nevarnosti in napake, ki so bile z njimi v zvezi.

Naj bo dosti o tem. Zagrizenost naj pa še dalje grize.

Slovenski pregovori

Ena domovina — ena gospodinja.

Gorje hiši, v katero ljudje nočejo!

Grlo zapravi več hiš, kakor vojska, grom in blisk.

Hiša ne stoji na zemlji, ampak na ženi.

Hiša razdeljena — razpada kakor zapuščena.

Hišni prag — najvišja planina.

Kadar hiša zgori, je kasno braniti.

Kadar se v hiši krsti ponavljajo, na smrt se stari pripravljajo.

Kar se doma skvasi, ne razglasi.

Kar se doma zgodi, naj doma ostane.

Kar se med stenami zgodi, naj med stenami ostane.

Kdor je zdoma, ima eno misel, kdor je doma, ima jih sto.

Kdor le doma tiči, malo se nauči.

Kdor matere zemlje ne časti, ta nje sadu vreden ni.

Kdor na vso moč z doma sili, ta se na tujem v blato usede.

Kdor s tujim denarjem hišo zida, kamenje na svoj grob nosi.

Kdor je nič doma, je tudi od doma.

Kdor z denarjem kam ne ve, naj hišo zida.

NJIHOVA POTA K BOGU

PREROK SVETE RUSIJE

Pred dobrimi 900 leti je ruski narod bil še paganski. Leta 988 pa je poklical ruski knez Vladimir v Kijev krščanske misijonarje in učitelje. Prišli so iz grškega Carigrada. Ruski človek, po srcu blag in mehak, je z vso ljubeznijo sprejel vase milost in resnico božjo. Že v prvih krščanskih desetletjih je v Kijevu, sredi širne in lepe dežele ukrajinske, zacvetelo bogato versko življenje. Kmalu so iz domačega ljudstva vstali novi apostoli, ki so sveto živeli in ljubeznjivo širili krščansko blagovest po mestih in vaseh. Dosegli so velike uspehe. Kmalu se je celo ljudstvo oklenilo krščanstva. Zgodilo se je kakor da bi svež pomladni veter zapihal čez mrtve paganske dežele. Ljudstvo je gradilo cerkve, v družinah je začelo novo, plemenitejše življenje, ruski človek se je požlahtnil ob ognju krščanske ljubezni. Najbolj odločni in goreči možje so se združevali v meniških naselbinah. To so bila tiha in trdna ognjišča molitve, žrtev, zatajevanja. V peščenih gričih okoli Kijeva so si vzorniki svetega življenja, puščavniki, kopali pod zemljo votline, kjer so bivali in molili. Iz teh vlažnih podzemeljskih votlin je žarel ogenj krščanske ljubezni po vsej deželi ukrajinski in daleč notri v globino Rusije.

Toda glej nesreče! Učeniki, ki so prišli iz Carigrada, niso prinesli v Rusijo cele in popolne katoliške resnice. Zakaj ravno v onem času so se carigrajski patrijarhi uprli poglavarju katoliške Cerkve, papežu, in so se ločili od vesoljne Cerkve. Zapustili so očetovo hišo. Za seboj so potegnili ves grški narod in pozneje tudi Ruse, Srbe, Bolgare in del Romunov. Carigraj-

ski patrijarhi so odrekli papežu oblast, ki jo je sv. Petru in njegovim naslednikom dal Kristus. Ohranili so sicer skoro vse poglavitne verske resnice neskaljene. Toda odtrgali so se od živega središča krščanstva, od vidnega glavarja Cerkve. Razkolniki so si nadeli naslov pravoslavcev, to je: pravovernih. Krščanstvo se je razdelilo na dva tabora: Na eni strani stoji ena, sveta, katoliška, apostolska Cerkev, na drugi strani pa pravoslavje, razdeljeno v narodne cerkve brez enotnega vodstva, brez glave in vrhovne oblasti. V poznejših časih so pravoslavni bogoslovci sicer razglasili še nekaj verskih nauk, ki se ne strinjajo s katoliško resnico. Toda glavni prepad, ki zija med katoliško Cerkvijo in pravoslavjem, je ta, da pravoslavni ne priznavajo, da Kristus ukazuje in vodi vesoljno Cerkev po svojem vidnem namestniku, rimskem papežu.

No, Rusijo je zadela usodna nesreča, ko so ji krščanstvo prinesli razkolniki. Do današnjih dni je Rusija ločena od vesoljne Cerkve. Kakšne posledice je imel razkol za Rusijo?

Ko je Rusija sprejela krščanstvo od carigrajskih razkolnikov, je začel rasti visod zid med Rusijo na vzhodu in med katoliškim svetom na zapadu. Rusija je preživljala burna in krvava leta. Tatarji so osvojili velik del ruskih dežel in so opustošili cvetočo krščansko Ukrajino, prvi vrt ruske krščanske kulture. Tatarji, divje azijsko ljudstvo, so vladali dolgi dve stoletji nad ruskim ljudstvom. Potem, ko so Rusi raztrgali tatarske verige, je prišel nad narod bič božji: kruti, napol blazni carji in plemeni-taši so stiskali tlačansko ljudstvo, da je gorje bilo, se zapletali v vojske in gonobili vsako svobodo. In kaj je delala v tem metežu Cerkev pravoslavna? Vedno bolj se je oddaljevala

od Zapada, vedno bolj daleč je šla od središča vesoljne katoliške Cerkve.

Rusija je živela lastno življenje, kakor da bi jo ločil prepad od zapadnih krščanskih držav. In kaj se je v tej dolgi dobi vršilo onstran zidu, na Zapadu? V teku stoletij je katolištvo prepojilo in prerodilo divja ljudstva. Iz zmesi raznolikih plemen so se porodili veliki narodi, ki so ustvarjali mogočno kulturo: Italijani, Francozi, Nemci, Angleži. Pa tudi manjši narodi slovanske krvi, ki so bili v obsegu katoliškega vpliva, so zacveteli v čudoviti moči, ko še nikoli poprej. Češka slava je žarela v zlati Pragi ob Vltavi; tam so pognala semena, ki sta jih vrgla v zemljo blagovestnika Ciril in Metod. Mogočna in sijajna se je dvignila katoliška Poljska, ki so jo vodili veliki kralji, jo posvečevali domači svetniki in jo proslavljali umetniki in učenjaki. Tudi globoko na južni strani, v katoliškem kraljestvu Zvonimira hrvaškega in v bosanskih kneževinah je katolištvo šlo črez dežele ko topel dih pomladi in je obudilo speče sile. In med revnim ljudstvom slovenskih tlačanov, ki je životarilo pod grofi goriškimi in istrskimi, pod nadvojvodi in nemškimi plemiči, je katoliška Cerkev požlahtnjevala srca, vlivala v duše življenjski pogum. Da, katoliški slovanski narodi moramo reči, da imamo najboljše svoje moči, najbolj dragocene zaklade iz katolicizma.

Rusija pa je živela v mrtvaškem spanju in zaostalosti. Njene poljane je razsvetljevala samo luč, ki je žarela iz preprostih src, iz kmečkih kočic, kjer so ruske družine klečale in molile Kristusa ter prosile Bogorodico. To iskreno pobožnost je velika večina ruskega ljudstva rešila in prinesla skozi vsa stoletja razkola do današnjih dni. In ta naravna, globoka in prisrčna ljubezen do Kristusa dela rusko dušo tako prikupljivo in nas tolaži, da Rusija ni propadla, ampak se bo vrnila v hišo Očetovo, v katoliško Cerkev.

Pravoslavna cerkev pa je, kljub prisrčni veri ljudstva, zelo naglo zašla. V Rusiji je postala dekla države. Do leta 1700 je ruska pravoslavna cerkev sicer imela lastnega patrijarha v Moskvi. Toda patrijarh je moral biti uslužen vladarjem. Car Peter Veliki je patrijarhat kar odpravil. Ustanovil je poseben državni urad — sveto Sinodo, — ki je od zdaj vodil cerkvene zadeve. Tako je ruska pravoslavna cerkev nizko padla; postala je orodje v rokah ruskih carjev.

DVA TABORA.

Car Peter Veliki je z vsemi močmi začel podirati zid, ki je ločil Rusijo od zapadne Evrope. Trudil se je, da bi v Rusijo uvedel evropsko tehniko, trgovino, šole, obrt. Sezidal je sredi močvirij od Severnem morju novo prestolico, Petrograd. Tu čez morje naj bi Rusija šla ven v svet. Trudil se je uvesti nove šege in običaje, novo nošo in novega duha.

Peter Veliki je imel prav. On je Rusijo prijel za roko in jo peljal iz samotnega doma v družino krščanskih narodov na Zapadu. Toda car Peter in njegovi tovariši so pozabili, da se je odprl prepad med Rusijo in Zapadom v oni uri, ko je nastal cerkveni razkol.

Delo Petra Velikega so nadaljevali drugi. Toda novi duh, duh meščanske Evrope, ki ga je Peter hotel uvesti v Rusijo, je izzval mogočen odpor. Rusija se je v sredini 19. stoletja razdelila v dva sovražna tabora. Na eni strani so stali "zapadnjaki". To je bila velika stranka, ki je zahtevala, naj Rusija prevzame vse nauke zapadnih brezvercev; ni treba cerkve, ni treba vere. Zapadnjaki so se borili za svobodo osebe proti carskemu samodrštvu, proti gnilemu uradništvu. Dosledno in odločno so odkrivali grozne rane, ki jih je ruskemu ljudstvu zadalo nasilje oholega plemstva in carskega uradništva. Toda zapadnjaki so v žarki strasti zamekali vse, kar je bilo rusko; s slabimi so zavrgli i dobre in rodovitne dobrine, ki jih je ustvarila ruska zemlja. In iz zakladnice evropskih narodov so hoteli ponesti v Rusijo najbolj strupe ne, četudi bleščeče predmete: svobodo brezvercev, bratstvo upornikov, nevero, plitvi duh zapadnega brezboštva, zunanjo civilizacijo brez srčne dobrote, brez verskega poleta in božje ljubezni.

Proti zapadnjakom je vstala stranka "narodnjakov", ki so zapisali na svojo zastavo: "Rusija naj živi iz lastnih sil!" Rusija naj nima nobenih zvez z Zapadom, s tem gnilim, zastrupljenim svetom. Držimo se trdno starih običajev. — Kaj je pomenil ta program? Rusija naj ostane pri pravoslavju, naj ostane ločena od vesoljne Cerkve. Rusija naj se v državni politiki drži starih poti, naj ne sprejme nikakih novotarij in prememb.

Te dve stranki sta se strastno bojevali za premoč. Na strani zapadnjakov je stal učeni svet. V taboru narodnjakov pa so bili vsi, ki so hoteli, naj ostane v Rusiji vse pri starem.

stava moža, ki je zaklical: Rusija je od Boga poklicana, da podere zid med Vzhodom in Zapadom ter obnovi edinstvo vseh narodov v eni, vesoljni, katoliški Cerkvi. Razkol med Vzhodom in Zapadom je nastal, ko so se vzhodni narodi ločili od skale edinstva, od Petrove skale. Edinstvo bo prišla, ko se bodo vzhodni narodi združili z zapadnimi na neporušni skali katoliške Cerkve.

Možu, ki je tako klical, pa je bilo ime Vladimir Solovjev (izgovori: Solovjov).

V OČETOVU HIŠI.

Vladimir Sergjevič Solovjev se je rodil leta 1853. Njegov oče Sergij Mihajlovič je bil znamenit ruski zgodovinar, ki je spisal "Zgodovino Rusije", velikansko in temeljito delo v 29 zvezkih. Očetova hiša je bila krščanska, oče sam je bil veren pravoslavac. In tudi Vladimir je dobil v rodnem domu versko vzgojo. Ko je pa enajstletni deček stopil v moskovsko gimnazijo, Sredi teh bojnih taborov pa je vstala velika posej je začel zelo naglo spreminjati. Vsa družba doraščajočih dijakov se je v onem času strastno navduševala za materijalizem, ki uči, da ni duha, ni duše, ampak vse je samo stvar, ki se razvija in kaže v raznih oblikah. Solovjev je skrivoma čital slovečo knjigo "Sila in tvar", ki je bila takrat evangelij materijalistov; (danes je ta knjiga že pozabljena). Čital je francoski spis Ernesta Renana "Življenje Jezusovo"; to bogokletno delo francoskega brezverca je mladega dijaka zelo zmedlo. Ko je dečko imel 14 let, je že obsodil vero in pozneje je zapisal: "V štirinajstem letu, ko sem bil prost materijalist, je bilo zame veliko prašanje: kako je mogoče, da so pametni ljudje istočasno tudi kristjani? In sem si razlagal to čudno dejstvo tako, da sem premišljal, da so ti ljudje ali hinavci ali pa da je v njih posebna vrsta blaznosti, ki se včasih najde tudi pri najbolj duhovitih ljudeh." Deček je bil tako prepričan o ničevosti vere, da ni hotel niti v družini opravljati verskih dolžnosti. Ne bilo bi pošteno, ko bi se hlinil in molil Boga — ko vem, da Boga ni!

Oče je poznal dušo svojega sinu, videl je, kaj se v njej godi. Toda ni ga hotel trdo karati. Resno in prijateljsko ga je opozoril, da je vprašanje o Bogu in veri najvažnejše v vsem življenju. Koliko odgovornost bi si naprtil, kdor bi hotel to prašanje kar na lahkem rešiti! Gorje človeku, ki se igra s svojo dušo! — Ti res-

nobni opomini očetovi so Vladimirja zelo prijeli. Začel je resno in iskreno iskati resnico. Mladi severnjak je sklenil, da bo vedno iskal resnico, spoštoval resnico in ji vse žrtvoval. In resnica ga je osvobodila . . . Polagoma jo je ugledal in se vračal h njej. Tri leta so se vršili v mlademu srcu hudi boji. Toda čimbolj se je Vladimir poglobljal v skrivnosti človeškega bivanja, čimbolj je premišljal, čemu smo na svetu, tembolj svetlo mu je skozi megle sijala božja Luč. Ko je mladi fant končal gimnazije, si je bil že na jasnem. Zavrgel je materijalizem in se z vsem ognjem oklenil Kristusa in ga ni več zapustil do smrtne ure.

(Dalje prih.)

Jubilant P. Benigen pripoveduje:

DRUGA moja služba je bila v Kajri, glavnem mestu Egipta. Prebivalcev je bilo okrog milijona. Poleg domačinov Arabcev in Koptov, je bilo veliko drugih narodov iz Evrope. Tako so bili tudi Slovenci in Slovenke v obilnem številu.

Za nje sem bil poslan v septembru l. 1899. Moj prednik je bil hrvatski frančiškan p. Luka Terzić. Stanoval je v samostanu Muski v arabskem oddelku, ker je bila edina katoliška župnija za Latince. Po šestih letih svoje službe se je povrnil v domovino. Jaz sem pa stanoval v novem samostanu sv. Jožefa v evropskem oddelku Ismailiji. Ravno tedaj so dovršili veliko novo cerkev sv. Jožefa. Kustodija Svete dežele jo je sezidala in stala je nad pol drug milijon frankov. Tu sem so hodili katoličani k službi božji ob nedeljah in praznikih. Slovenci smo imeli službo božjo ob sedmih, ob osmih je bila za Nemce, ob devetih za Francoze in ob desetih za Italijane. Kadar je bilo dosti katoliških angleških vojakov, je bila v naši cerkvi tudi za nje služba božja.

V našo cerkev so prihajali k maši tudi turisti. Tako je bilo v mojem času na tisoče v Kajri,

seveda le v sezoni, to je od novembra do aprila. V poletnih mesecih ni bilo nikogar, ker velika vročina, ki nastopi v aprilu in traja do oktobra, jih je pregnala. Ti turisti so bili seveda bogataši. Spominjam se da je na velikonočno nedeljo prišel tedanji belgijski kralj Albert s kraljico. V naši cerkvi sta bila pri spovedi in pri sv. obhajilu. Redno je hodil k službi božji v našo cerkev tedanji saksonski kralj. Vselej je imel s seboj velik molitvenik in je iz njega pobožno molil. Ta kraljeva družina je bila zgledno katoliška, podaniki so bili protestanti. Maks, brat kralja je bil katoliški mašnik, ki je tudi v mojem času obiskal Sveto deželo.

Omeniti moram tudi vrlo Slovenko, Elizabeto Mrak, Kranjico. Ona je bila prava in skrbna mati številnim slovenskim dekletom. Blizu cerke v Muski je imela veliko hišo. Pri njej je stanovalo vedno več Slovenk, kadar so bile brez službe in k njej so hodile gospe po služkinje. Veliko let je ta verna, pa energična Slovenka, jim posredovala službe, dekleta so jo spoštovale in ljubile kot svojo mater.

Ne daleč od cerkve sv. Jožefa je bila velika bolnišnica. Oskrbovale so jo francoske usmiljenke sv. Vincenca Pavlanskega. Tam je bila velika kapela, v kateri sem imel popoldansko službo božjo. Na razpolago smo imeli tudi veliko dvorano z odrom. Tam so naše Slovenke večkrat priredile igre s petjem. Vselej je bila velika udeležba, celo mnogi Arabci so prišli k igram; posebno se jim je dopadlo naše petje in so tako ploskali, da so večkrat morale pevke ponoviti kako pesem.

Poleg dušnopastirskega dela je tudi ne redko naletela prilika, da sem bil vodnik raznim, ki so prišli iz Evrope obiskat Egipt in njegove znamenitosti iz davnih dni. Najprej so hoteli ogledati prestolnico Egipta Kajro, ki nudi s svojo velikostjo ter hkrati s svojim orientalskim in evropskim značajem veliko zanimanje tujcem.

Neprestana gneča ljudi po ozkih ulicah arabskega oddelka, njih obleka, raznobarvan kaftan in na glavi rudeči tarbuš, Turkinje v črnih oblekah in zakritimi obrazi (tako je bilo v mojem času, zdaj so emancipirane ali oproščene nekdanjih Mohamedovih postav.); razni rokodelci kot čevljarji, krojači, briveci vrše svojo obrt kar na ulici, prodajalci nudeč tujcem vsakovrstno blago med hruščem in truščem kakor se vrši na arabskih bazarih. Vsega tega ima Evropejec kmalu dosti, začne ga boleti glava in želi se rešiti iz labirinta ulic ter iz šumeče gneče.

Iz arabskega oddelka se pride v mestni park Ezbekije. V bližini so velikanski hoteli, kjer so bivali turisti, ki so ostali v Kajri. Mnogi so šli obiskat Gornji Egipt. Tam so velike hiše in palače v evropskem oddelku; tam v Ismailii je, bi rekel, največja znamenitost glavnega mesta Kajre: egiptovski muzej, ki je med prvimi na svetu. Stoji blizu Nila, očeta Egipta, mogočna stavba s pritličjem in nadstropjem ter ima ne vem koliko dvoran in sob. Ta muzej je tempelj 4000 letne egiptovske kulture, ki je izmed najstarejših, kar jih poznamo—pa je propadla zadnja stoletja pred Kristusom, obenem je propadla tudi samostojnost dežele. Templji poganskih bogov so se porušili, grobove je pokril pesek puščave, nevedni ljudje so uničili, kar je klubovalo zobu časa, egiptovska kultura je prišla v pozabo in pozabljena je bila prav do novejšega časa. Šele novejšemu času je bilo dano, da je odkril davne spomenike te prastare kulture. In še danes ni vse odkrito, vsako leto še prinese kaj novega na dan.

V tem muzeju se hrani ogromna množina staroegiptovskih spomenikov. Celi dnevi bi ne zadostovali, da bi jih vsaj z nekolikim pridom pregledal. Ni mi mogoče, da bi jih tu vse, četudi samo površno, popisal. Kdor obiše ta muzej vsaj enkrat in se pomudi nekaj ur v njem gledajoč spomenike egiptovske daljne kulture, ima korist ko pomisli: vse je minljivo na svetu in kako srečen sem, ker živim zdaj ko imam pravo vero Kristusovo, ki edina me more osrečiti na tem in onem svetu. Vem in verujem, da edino pravi Bog, Stvarnik nebes in zemlje vlada iz nebes; njegovi moči se ne more nikdo ustaviti; njegova previdnost doseže vse svoje svete namene. On nam more pomagati.

Kaj so pa maliki poganov? Psalmist jih opisuje kaj so in jih zasmehuje, ker ničesar ne premorejo ko pravi: "Maliki poganov pa so le srebro in zlato, delo človeških rok"; torej neživijo, sama prevara; le dozdevno imajo človeške počutke, rabiti jih ne morejo. "Usta imajo, pa ne govore: oči imajo, pa ne vidijo. Ušesa imajo, pa ne slišijo: nosove imajo, pa ne duha-jo. Roke imajo, pa ne tipljejo; noge imajo, pa ne hodijo in z grlom svojim ne govorijo."

Maliki so torej brez življenja. Kaj bi koristilo jih na pomoč klicati? Malikovanje je zares neumno. Zato naj bodo malikom podobni in brez moči, ki jih izdelujejo, in vsi, ki vanje zaupajo.

Tako se je zgodilo poganskim Egipčanom, oni so tudi mačke in bike po božje častili. Spo-

menike, da so Egipčani častili svetega bika, lahko še dandanes vidimo.

Večkrat sem tega ali onega Evropejca spremljal v saharo puščavo. Zjutraj sva se odpeljala z vlakom iz Kajre do Helnana, kar je vzelo eno uro vožnje. Od postaje v Helnanu sva jezdila na osličkih več ur v puščavo. Dospela sva na kraj starodavnega mesta Memfis, ki je bil eno prvih mest v Egiptu in tudi eno največjih. Bogastvo se je kopičilo v njem, razkošje se je širilo, pa tudi politična moč je vladala v Memfisu nad vsem Egiptom in tudi nad sosednimi deželami. V Memfis so pošiljali celo nesrečni judovski kralji poslanstva prositi pomoči zoper mogočnega Nabukadnezarja. Zaman sta svarila kralja in ljudstvo preroka Izaija in Jeremija, naj rajši zaupajo na Boga ko pa na moč Memfisa.

In zgodilo se je, kar sta napovedovala. Memfis je bil podjarmljen in ko so mu slednjič Rimljani naložili svoj jarem, je kmalu nato mesto propadlo.

In danes je nekdanj mogočni Memfis zapuščen groblje, kupi prsti so ostali od njega. Dva ogromna kipa nekdanjega kralja Ramzesa II. ležita v gozdu palm, mimo katerih sva jezdila. Palmov gozd raste na kraju, kjer je kdaj vrvela živahna prestolica Memfis ali svetopisemski Nofr in danes reže felah — kmetovalec — brazdo ter seje in žanje po nekdanjih ulicah kraljevske prestolice. "Nof bo puščava, zapuščen bo, nihče ne bo stanoval v njem," je prerokoval Jeremija. In "razbil bom kipe in uničil malike Nofa", je napovedal Ezekiel. In tako se je zgodilo.

Jezdila sva še kake pol ure, pa sva bila pri hišici, ki si jo je postavil francoski raziskovalec Egipta sloveči Mariette. V njej je stanoval ko je v letih 1853—1881 vodil izkopavanja na grobivših Memfisa.

Kako čustvo ga je prevzelo ko je odkril vhod v grobnico! Videti je bila še človeška stopinja v pesku, ki je bil tu pred štiri tisoč leti.

Najznamenitejša je Tijeve grobnica. "Ti" je bil kraljevski stavbenik in nadzornik piramid in zelo bogat mož, kakor priča grobnica, ki je dolga in ima stene pokrite z reliefi nazorno predstavljajoč življenje starih dni.

Od Tijeve grobnice kakih par sto korakov leži grobnica apisov, bogu Ptahu posvečenih bikov. Bik je moral biti črn, na glavi je moral imeti belo liso in še 27 drugih znamenj je moral imeti. Ta grobnica je pod zemljo, 200 m je glavni rov dolg in ob njem je na vsaki strani po

12 celic. Sarkofagi stoje v celicah po eden v vsaki, vsi so iz granita in v vsakem je spal večno spanje — bik. To je bilo nekdanj, zdaj ne več; raskofagi so prazni, izropani. Le dva sta še ostala, v njih je našel učenjak Mariette trupla balzamiranih bikov in kupe zlatnine ter drugih dragocenih darov "pobožnih" častilcev, ki so dali biku dragocene darove v grob.

O nekdanji slavi Memfisa pričajo v novejšem času odkrite grobnice. Turisti iz Evrope in Amerike jih radi prihajajo gledat. En dan ko sem bil tam, jih je bilo okoli tristo v tej puščavi. Spolnilo se je, kar je prerokoval Jeremija: "Nof — t. j. Memfis — bo puščava, nihče ne bo stanoval v njem."

Odkod grozi narodom polom?

Meseca avgusta je imela katoliška ženska zveza svojo konvencijo v New Yorku. Pri tej priliki je Father Beller govoril, med drugim je omenil tole: "Imamo državne izkaze, ki izpričujejo, da grehi proti čistosti v družinah žugajo zatreti naš narod."

"Zdravi demokraciji se ni treba bati petih koloncev, nacizma, fašizma ali komunizma; toda nezdrava demokracija si bo sama izrekla svo obsodbo.

Polnih 60 odstotkov družin v Zed. državah nima nič otrok ali samo enega ali dva. V šestih zakonih se konča en zakon z divorsom.

Petdeset odstotkov ločenih oseb je brez otrok in drugih 25 odstotkov ima samo enega otroka v vsaki družini. Zaradi omejitve porodov, bo naš narod kmalu izmrl. Amerikanske družine goje v sebi klico telesnega in duševnega propada. Današnjim porokam je zakon po večini samo krinka nemoralnosti."

To so jasna po naši vladi izpričana dejstva. Ta zadosti glasno povedo, da gre amerikanski narod naglo proti svoji pogubi, ako se ne povrne pravočasno na pot dostojnosti in morale. V tem oziru bi utegnil Hitler mnogim koristiti, da pridejo k spoznanju.

Krivično blago pod streho, pa molj v zrnju.

Lakota, mraz in dim po hiši, so trije siromaški križi.

Moževe muhe

NE le ženske, tudi moški imajo svoje muhe. Človek vstane, na primer, z levo nogo iz postelje in se huduje na muho, ki čepi na steni. Ali pa dobi po pošti kako dobro novico in bi objel ves svet. Mož pride domov h kosilu, ves je razdražen zaradi razgovora s svojim predstojnikom ali ker je izgubil dobrega odjemalca in barometer dobre volje pade na ničlo. Nasprotno pa kar žari od veselja, če je dobil kako višjo pohvalo ali ga je srečal kak star znanec in mu povedal dober dovtip. Zgovoren je in zadovoljen in misli, da bo njegova dobra volja odjeknila tudi doma.

Zal, pa je mnogo žena, ki se ne ozirajo na dobro voljo svojega soproga ali ki se zanjo premalo zmenijo. Kratko in malo ne znajo čakati, čeprav bi morale spoznati že po tem, kako mož odpre in zapre vrata in kako pozdravi, ali bo vremenska napoved na lepo ali slabo vreme.

Pametna žena se zna po tozadevnih izkušnjah tudi ravnati. Nespametna ali sebična žena pa se niti ne potruži, da bi se prilagodila muham svojega moža. Ne glede na to vrže vanj svojo ploho besed, in sicer vse, kar koli ima na srcu. Čeprav vidi, da je mož slabe volje in da zatorej brez dvoma ni sprejemljiv za njene želje. Če pa pride domov vesel in žvižga ali brunda kako pesemco, pa mu brž pove, da je prišel tak in tak račun, da je fant dobil "slabo" v nalogi in da se je najlepša skleda razbila. Če se mož brani, mu žena odgovori z očitki, če jo hoče objeti, ga surovo odrine. Kam, le kam je že izginila dobra volja! So hiše, kjer se upa komaj na prag. Mož si misli: "Kaj zaleže, če pridem dobre volje domov? Saj dobim koj poliv z mrzlo vodo." — Žena si reče: "S svojim možem ne morem niti besedice spregovoriti. Mo-

je skrbi in želje ga niti malo ne zanimajo!"

Treba je pač za sleherne besede izbrati primeren čas, potem dobiš tudi poslušno uho. Žena naj pa tudi ve, kdaj je njen mož — ne glede na svoje muhe — potreben miru. Ves dan je izven doma, delal je, z mnogimi ljudmi se je moral poslovno razgovarjati, doma bi rad izpregel, v miru jedel, se malo odpočil, malo pogledal v kako knjigo ali kak časopis. Seveda hoče tudi žena imeti kaj od svojega moža. Čez dan je bila sama s svojim delom in z otroki, rada bi zvedela kaj novega, se kaj posvetovala, pomenkovala. Zato je jako razočarana, če se mož slabe volje odziva njenim besedam ali pa sploh ne odgovori.

Tudi tozadevno je treba ženi očitati, da je sama kriva svojega neuspeha, da ni znala pametno in taktno molčati, dokler ne bi napolnil pravi čas za skupnost in razgovor sam po sebi.

V nekem imenitnem spisu svetovne književnosti pravi junak svoji ženi: "Moj sladki molk!" Kako malo zakonskih mož se more pohvaliti, da njih žena zasluži ta najlepši naslov! Največ je žensk, ki rade govorijo in kadar zares kdaj molčijo, tedaj storijo to brez ozira na moža — ali takrat, ko bi se mož rad pogovarjal.

Seveda pa s tem nočemo reči, da se mora le žena ozirati na želje in potrebe svojega moža, mož pa ne. Kakor bi bil kak paša, ki se mu mora v vsem prilagoditi. Vendar naj pa žena pomisli, da mož vzdržuje družino in da ima največ odgovornosti zanjo. Čim bolj taktno in ljubeznivo se žena prilagaja moževim potrebam, tem prej naj pričakuje, da bo to storil tudi on glede na njene potrebe. To obojestransko dopolnjevanje je pa podlaga slehernega dobrega zakona, to se pravi, kjer mož ni pijanec in ne krši zvestobe.

Materam in hčeram

(Sporočilo švicarskega lista državljanom v Švici)

BURNE dneve imamo za seboj, slišali smo o napadenih in zavzetih državah, o rekah prelite krve in o procesijah beguncev. Zamislimo se vase in pogledjmo, kako smo sprejeli in kako sprejemamo te strašne novice. Ali ni treba, da bi si očitali, da smo klonili ali napak ravnali? Večidel živimo v majhnem

krogu svojcev in smo udje kake družine. Če hočemo, da bomo v te ljubi skupnosti našli mir in zavetje, mora biti mati tista, ki iz nje izžareva moč in spokojnost. Kako je doma v tem oziru? Mnogi od nas so bili razburjeni in razdražljivi, ko je položaj zahteval vse kaj drugega. To so časi, ko se moramo prisiliti, da se premagamo in obvladamo. Bodimo prijazni in potrpežljivi drug z drugim, čeprav čutimo v sebi še tak srd in bi se radi s psovki sprostiti. S premagovanjem se lahko tudi okoristimo s temi viharji in medsebojna povezanost družine bo bolj iskrena.

Očetje so ponekod pri vojaki in mati je toliko sama s svojimi skrbmi. Otroci nočejo slušati, treba je mnogo bolj računati; ali pa v obratu ni očeta. Če pride oče za nekaj dni na dopust, pa ga žena ne sme koj vznemirjati s svojimi skrbmi. Premisli prej in se sama s seboj posvetuj ali se razgovori s kako razumno in molčljivo prijateljico, pa ne kar s prvo sosedo! Predloži svojemu možu na dopustu — ki ima tudi svoje skrbi in ki išče po naporu v službi vsaj malo oddiha v družini — svoje dobro premišljene načrte, da skupno razrešita vsakdanje nadloge teh težkih časov. Tudi v pismih, ki jih pišeš možu, ne navajaj samih tožba in skrbi in nadlog! Utruj zvezo med vama in mu piši, kako je doma in kako trdno stojiš namesto njega v vsakršnem delu! Če pride tvoj mož z bolj surovimi navadami domov, nikar ne sitnari. Saj se bo kasneje vse uneslo. So odločne žene, ki niso samo med svojci v družini polne hrabrih, dobrih in bodrilnih besed, marveč ki so tudi vselej svoji okolici v tolažbo in veselje. Tu je dovolj prostora za udejstvovanje v ljubezni do bližnjega! Bodimo vsi na mestu! Pripovedujejo o otrocih, ki so zaprti doma v stanovanju, ker mora biti mati izven doma v službi. Dobra sosedica pazi na otroke, in mati rada sprejema ponujeno ji pomoč. Saj je vse to v blagor njenih otrok. Druga mati pa v istem primeru zapre svoje otroke v stanovanje in je preveč ohola in preveč nezaupljiva, da bi sprejela pomoč svoje sosede. Otroci so zaprti čez dan v stanovanju, kar jim brez dvoma škoduje na duši in na telesu. Otroci so potrebni veselja — privoščimo jim ga tudi v teh hudih časih! Ne zavrnimo jih s trdo besedo, če pojejo, se smejejo in zabavajo! Nikar jim ne kvarimo dobre volje! A s starejšimi otroki se pogovorimo o svojih skrbih, da se naučijo prenašati odgovornost in nam po svojih močeh pomagati. So primeri, ko stopi desetleten fantič na mesto svojega očeta in bi rad

opravljal njegova dela. Ta bo še kdaj resen možakar! Toda samo od sebe se nič ne opravi, otroke je treba navajati na to, da prevzamejo majhne dolžnosti nase.

“Drug drugega breme nosimo,” te globoke besede Jebusove naj bi nas vodile v občevanju z bližnjimi. Poglobimo se v te besede spet in spet, saj je njih vsebina neizčrpna. Te besede bi mogle spremeniti lice te naše uboge doline solz . . .

Kar je, je

V ŽIVLJENJU prav pogosto naletimo na ljudi, ki so večni godrnjavci. Nikoli in nič jim ni prav. So sami s seboj nezadovoljni in zato nimajo boljšega opravka, kakor da vse obgodrnjajo. Ne objedajo pa ne samo drugih, tudi sebe, in zlasti svoj poklic. Ah, zakaj sem šoštar in ne profesor? Zakaj sem vzela tega Jaka in ne onega Jurija? Zakaj sem služkinja in ne tovarniška delavka? Zakaj sem tukaj, v tem kraju, in ne drugod rojen, v službi itd. Kdor odpre v svoje srce temu škrtatu godrnjaču vrata na stežaj, gorje mu. Vsak dan bo bolj nezadovoljen sam s seboj, s službo, z vso okolico, z vsemi ljudmi, ki so mu ali tovariši ali gospodarji. Tako razmišljanje in žalovanje mu pristriže peroti; vsak polet, vsak razmah pri delu in v službi je zanj nemogoč. Življenje ni več življenje — je životarjenje.

Toda o vseh teh primerih ne bom razpravljaj. V naše razmišljanje spadajo tisti zakonci, ki se jim vsiljuje mučna misel: zakaj sem se poročila? zakaj sem vzel baš to ženo in ne druge? In ker živimo v dobi, v kateri še vedno veje povojni duh, duh razkroja, duh drobljenja, podiranja, je zelo umevno, da se tudi v zakonu čezdalje bolj pojavlja vprašanje: Kako bi se dali nezadovoljni zakoni ločiti, raztrgati, uničiti? Kako bi se prišlo celo do razporoke. Ta krik nemirne dobe, razrvanih duš je silen in zato se vse premalo čuje drugo, veliko bolj važno in edino rešilno vprašanje: Kako graditi? Kako, kar šibkega, opreti; kar ranjenega, zavezati; kar zlomljenega, uravnati? Kako torej tudi zakone, ki pogrešajo medsebojnega občestva in so zaradi vzrokov, katere sem prej navajal, v nevarnosti, da se zrušijo, kako te zakone oteti in jih trdno utemeljiti?

Načelo, najmočnejše zdravilno načelo ob takih primerih za življenje je hladno spoznanje in priznanje: Kar je, je! Kar je storjeno,

se ne da več napraviti nestorjeno. Gre samo za to, kako po izvršenem dejanju slabo izboljšati, zavoženo spraviti na pravi tir. Če se ti voz prekucne na cesti življenja, ga vendar ne boš pustil v jarku, ampak boš vse poskusil, da ga izvlečeš, dvigneš in voziš naprej. Ta nazor velja predvsem v zakonu. Ako se pojavijo v njem razpoke, je prvo, kar je treba, spoznanje: kar je, je. Za drugo je potrebna močna volja, da hočeta oba zakonska druga za vsako ceno vzdržati, ustvariti pravo občestvo, premagati zlo, ki ju spravlja v nevarnost, za vsako ceno. Naj nam bo jasno, da je pri vsaki združbi nujno potrebno potrpljenje. Ne moreta biti dve služkinji druga poleg druge, ako ne potrpi vsaka nekaj. Ne more biti hlapec pri gospodarju in ne imeti gospodar hlapca, če oba ne potrpi. Tembolj je tega treba v najtesnejši združbi — v zakonu. Če sta dva zakonca še tako ustvarjena eden za drugega, se pojavijo vendarle razlike v sto in sto drobnih rečeh. Zato je res za lepo sožitje v zakonu vsak dan kaka nevarnost. To se pravi, da naloge lepega zakonskega življenja nobena zakonca ne moreta rešiti enkrat za vselej, marveč jo rešujeta vse življenje. Zato je torej edina varna pot, ki vodi v pravo zakonsko srečo, ali ki sklenjeni zakon sproti ustvarja srečen, ta, da zakonska druga voljo po skupnosti, po lepem občestvu neprestano krepita, moč in zmagovitost te volje vedno večata — in sicer oba, ne samo eden!

MOČNO OROŽJE

LETA 1937 je izdal papež Pij XI. okrožnico o sv. rožnem vencu, ki v nji priporoča to molitev kot "močno orožje zoper sovražnike božje in neprijatelje vere." Kristusov namestnik je hotel z najvišjega mesta poudariti pomen molitve, zlasti te lepe Marijine molitve, zoper brezbožna stremljenja naših dni. Marsikom bo prav prišlo, če navedemo vsaj nekaj odlomkov iz omenjene okrožnice in še kaj več povemo o svetem rožnem vencu.

"Kdor pazljivo premišljuje zgodovino katoliške Cerkve, lahko spozna, da je z mnogimi

srečnimi dogodki v katoliški Cerkvi združena pomoč Device božje Porodnice. Ko so močno nastopajoče zmote skušale raztrgati trdno oblačilo Cerkve in preobraziti ves katoliški svet, so se naši očetje zatekali k pomoči Marije, "ki je premagala vsa krivoverstva na vsem svetu"; in od nje pridobljena zmaga je vrnila srečnejše čase. In ko je mrzka premoč mohamedanov, oprta na velika brodovja in močne vojaške sile, grozila evropskim narodom s porazom in sužnostjo, tedaj so na pobudo rimskega papeža kristjani vneto prosili nebeške pomoči; tako so bili premagani sovražniki in njihove ladje potopljene.

V našem sedanjem času pa verskemu in javnemu življenju ne groze nič manjše nevarnosti. Kajti odtod, da nekateri zanemarjajo ali naravnost zametujejo najvišje in večne zapovedi ukazujočega in prepovedujočega Boga, prihaja, da se slabi krščanska zavest, da v dušah vera pojema ali popolnoma ugasne, da se končno omajajo in žalostno porušijo celo temelji človeške družbe.

Vkljub temu pa, da živimo v toliko in tako velikih nepravilnostih in se moramo celo bati v prihodnosti še hujšega, nam ne sme upasti pogum . . . Poslužujmo se kot prijetne priprošnjice in zavetnice pri Njem preblazene Device Marije, kajti, da rabimo besede sv. Bernarda, "je volja njega, da imamo vse po Mariji."

Iz raznih pobožnosti, ki z njimi koristno častimo Mater božjo, zavzema posebno odlično mesto Marijin rožni venec. To mora biti znano vsakemu kristjanu."

Ta način molitve — pravi sv. oče — je lahek in prirojen za vse, za neuke in za izobražence; daleč od resnice so zašli oni, ki to molitev zametajo, češ, da je dolgočasno ponavljanje vedno istih besed. Temu nasproti je pa treba premisliti, da pobožnost enako kakor ljubezen, četudi prav pogosto ponavljata iste besede, vendar ne ponavljata istih stvari, ampak izražata vedno kaj novega, kakor to odgovarja čustvu ljubezni.

Sicer je pa ponavljanje temeljni zakon življenja. Vsak dan večkrat ješ in piješ, vsako minuto ti srce več kot sedemdesetkrat udari — kaj je to drugega, če ne ponavljanje?

Ljudje, ki so navajeni preklinjati, imajo kar naprej kletev na jeziku. Zakaj naj bi bilo nenaravno in smešno, če drugi v rožnem vencu večkrat po vrsti spoštljivo izgovarjajo sveta

imena ter ponavljajo presrčne pozdrave in prošnje?

Navsezadnje se pa ni treba zmeniti za tiste, ki pravijo, da je rožni venec dolgočasna in okorela molitev. To so največ tisti ljudje, ki rožnega venca ne poznajo in ga sami ne molijo. To so izvečine kristjani, ki ne hodijo v cerkev, ne poslušajo božje besede, ne prejemaajo sv. zakramentov. Če zanemarjajo to, kar so dolžni pod grehom delati, koliko bolj bodo zanemarjali rožni venec.

Rožni venec lahko povsod moliš. Molitvenika vedno s seboj imeti ne moreš; tudi ga ne moreš vsak hip rabiti. Lahko pa vedno moliš rožni venec. Saj je to tako lahka molitev. Očenaš in zdravamarijo ponavljati je najlažja stvar. Spomniti se na kakšno skrivnost iz Jezusovega življenja in trpljenja ni nič težkega.

Tudi ni nujno potrebno, da bi imel vedno molek v roki, če moliš rožni venec. Res je, da zadobiš več odpustkov, če ga imaš, toda glavna korist rožnega venca ni v odpustkih. Tudi ni nujno potrebno, da vsak del rožnega venca zmoliš vselej v celoti, brez vsakega presledka. Lahko ga moliš tudi v presledkih po deset po dvajset zdravamarij, kakor pač utegneš.

Rožni venec ti nadomešča molitveno knjizico. Kot molek ti zavzame malo prostora, vedno ga lahko nosiš s seboj. Kot molitev je pa tako bogat z vsebino, da noben molitvenik tako.

Še takrat, ko se ti bo bližala zadnja ura, zlasti takrat ti bo prav prišel rožni venec, ki te že oddaleč spominja in pripravlja nanjo. Takrat pa ti bo služil kot orožje za zadnji boj.

Ko bo tvoja roka že odrevenela in oledenela, bo še krčevito držala rožni venec, ki ti bo sledil na mrtvaški oder in v grob.

Da se ti bo pa rožni venec res priljubil in ti postal neločljiv spremljevalec, se ga moraš posluževati. Imej ga pogosto v rokah in ga pogosto moli. Le tako ga boš vzljubil.

S ponavljanjem se naučiš črk in branja. Potem šele moreš brati iz molitvenika. Tako je tudi z rožnim vencem. Čim večkrat ga moliš, tem več lepega boš našel v njem, tem bolj ga boš občudoval kot molitev nadnaravnega izvora.

Doslednost

“Kolikokrat si pa že padel pri izpitu?”
“Jutri bom tretjič.”

OKROGLE

Še ni izučen

Ko je bil Bossuet imenovan za škofa v mestu Meaux, je nekoč kralj Ludovik XIV. poizvedoval pri tamkajšnjih meščanih, kako jim ugaja novi škof.

“Dober je,” so mu nekoliko v zadregi odgovorili.

“Kako? Samo dober? Kaj pa vam ni všeč?”

“Veličanstvo, rajši bi imeli takega škofa, ki je že dovršil šole. Kadar koli namreč hoče kdo k temu na razgovor, vselej dobi odgovor: S škofom ne morete govoriti, ker študira.”

Če kralj govori

Neki angleški kralj, ki je živel v 17. stoletju, je imel grdo razvado, da se je med pridigo na glas razgovarjal s svojimi dvorjani. Dvorni govornik je to dolgo z ogorčenjem opazal, navsezadnje pa je uporabil odločno sredstvo: ko se je kralj spet glasno pomenkoval s svojimi spremljevalci, je nenadno prenehal pridigati, da so se vsi spogledali, češ kaj le je. Nastal je neprijeten premolk — najbolj neprijetno je bilo seveda vladarju, v katerega so bile uprte govornikove oči. Končno je govornik nadaljeval in božja služba se je brez motenj končala. Po njej pa je kralj poklical duhovnika predse in ga mislil pošteno ošteti zaradi sramote, ki mu jo je nepravil. Duhovnik pa mu je spoštljivo odgovoril:

“Kadar vladar govori, se spodobi, da služabnik molči.”

Skopuh

Stari Koren je skop kot malokdo. Ko mu je umrla žena, je naročil v župnišču mašo s tremi gospodi. Župnik pa je vedel, da je Koren slab plačnik, in je kar sam daroval zadušnico.

Ko je Koren zagledal pred oltarjem enega samega duhovna, mu je zavrela kri; jezno je pošepetal svojemu sosedu:

“Nič bi ne dobil, tako pa sploh nič ne bo dobil!”

V vlaku

Ribničan se pelje z vlakom. Zadovoljno sedi v oddelku, gleda skozi okno in žuli svojo čedro. Pride sprevodnik, pregleda vozovnico in ugotovi:

“Dragi moj, vaša vozovnica je za potniški vlak. Vozite se pa v brzem. Doplačati bo treba.”

“Oh, slišite,” se obregne Ribničan, “nikar me ne morite s tem. Če že drugače ne gre, pa malo počasneje vozite, pa bo v redu!”

Pijanec se ne spreobrne

Stari Luka ni mogel biti brez pijače. Skoraj vsak dan je obležal kje za cesto. Nekoč pa so ga nagajivi in razposajeni mladiči hoteli zgrda odvaditi pitja, ko lepa beseda ni nič zalegla. Pobrali so ga, položili v rakev in zanesli v mrtvašnico. Ko se je Luka čez dolgo časa prebudil, je sprva malo začudeno gledal okrog sebe, nazadnje pa je le izjavil:

“Ljudje z onega sveta, ali imate morda kaj pijače?”

Naglo zbojanje

Nasr-ed-dinu, turškemu Pavlihu, se je ponoči sanjalo, da mu našteva sosed devet grošev na roko. “Priloži še desetega,” prosi Nasr-ed-din.

Sosed pa se upira in začneta se prepirati.

Od razburjenosti se Nasr-ed-din zbudi — odpre oči in vidi, da je pest prazna.

Brž spet zamiži in pravi: “Je že dobro, sosed, saj sem zadovoljen tudi z devetimi.”

Varčnik

On: “Ali poznaš razliko med tramvajem in avtomobilom?”

Ona: “Ne.”

“On: Dobro, potem se pa lahko s tramvajem peljeva!”

Preseljevanje duš

“Ali verjameš, da se duše selijo iz živali v ljudi in narobe?”

“Seveda verjamem.”

“Kako, da verjameš tako budalost?”

“Pred tremi leti sem ti posodil tri jurje. Tedaj sem bil prav gotovo še osel.”

Uslužnost

Upnik: “Lepo vas prosim, saj vendar ne morem vsak dan sem hoditi in vas opominjati!”

Dolžnik: “To je res. Pa pridite odslej vsako sredo, če vam je prav!”

Zob za zob

“Ali mora biti vaš oče skop, ki je čevljar, pa hodiš v raztrganih čevljih!”

“Vaš šele, vaš, ki je zobozdravnik, pa ima vaš mali samo en zob!”

Osamljeni George Washington

George Washington, ustanovitelj neodvisne Severne Amerike, velja vsakemu Američanu za vzor popolnosti.

Tako je jako čednostna vzgojiteljica učila svojega malega gojenca v New Yorku:

“Bobby, misli zmerom na to, da se George Washington ni nikoli lagal; zato je šel tudi naravnost v nebesa.”

Dečko si je vzel pouk k srcu, obenem pa začel natanko opazovati okolico. Pri tem je dognal, da se njegovi starši, strici, tete, bratrance, sestrične itd., da, še celo njegova stroga vzgojiteljica prav nič ali pa le prav malo držijo resnice.

In neki dan začne pri pouku prebridko jokati.

“Kaj pa ti je, Bobby?” vpraša vzgojiteljica.

“Jaz ne maram biti z Georgem Washingtonom sam v nebesih!” je odgovoril bistroumni dečko.

Idiot

Med predstavo v operi je neki gospod venomer brundal isto melodijo, ki jo je baš pel tenor na odru.

Sosed ni mogel tega nič več vzdržati in je rekel s pritajenim glasom:

“Prekleti idiot!”

Muzikalični gospod zardi in vpraša:

“Ste li morda meni rekli to?”

“O, Bog varuj! Mislil sem onega na odru, ki tako glasno poje, da vas samo z največjo težavo lahko slišim.”

POUČLJIVE ZGODBICE

Neki mož je obiskal bolnišnico, ki so jo oskrbovale redovne sestre. Ravno tedaj se je vršila operacija nad neko bolnico, ki je silno kričala od bolečine, tako da je vsakega pretreslo, ki jo je slišal. Mož kar ni mogel prestati takega kričanja in je takoj zapustil bolnišnico. Edinole sestre so ostale mirne ob strani bolnice. "Kako morejo sestre biti tako junške," je rekel mož predstojnici, "ko ja jaz, ki sem močnega značaja, ne morem tega prenesti?" "Gospod," je odgovorila predstojnica ter s prstom kazala na tabernakelj v kapelici, "tam dobivajo tisto moč, ki jo občudujete. Jezus sam v presv. Zakramentu jim jo daje."

Neki bogataš se je nekoč hudo pregrešil. Sramota ga je tako zadela, da se ni nikakor hotel spovedati svojega greha; rajši bi bil umrl in se za večno pogubil. Vest pa mu ni nikoli dala miru. Nekega dne je slišal pridigarja reči, da Bog odpusti greh, če ga pozabimo povedati v spovedi. Nesrečnež pa je vzel to v napačnem smislu; skušal je z vso silo popolnoma pozabiti na tisti greh. Zato se je ves vdal vsakemu posvetnemu veselju. Vendar je bilo vse to zastonj, kajti spomin na greh je vedno ostal pri njem. Nato je začel veliko popotovati po raznih deželah po vsem svetu, ker je vedel, da človek hitro pozabi na preteklost, če zmerom potuje. Toda nič ni pomagalo; še zmeraj mu je greh ostal pred očmi in to ga je ne-

izmerno mučilo povsod. Končno je sklenil študirati matematiko z vso vnemo, ker človek na vse drugo pozabi, kadar se ves zanima za kakšno stvar.

Čez nekaj časa pa je kar moral obupati. Mislil si je končati življenje; zato se je že podal na kraj, kjer je hotel izvršiti svoj namen. Na poti tja pa je po božji previdnosti srečal nekega redovnika, znanca, kateremu je tudi ponudil prostor v svoji kočiji. Ko sta se prijateljsko pomenkovala, je redovnik slučajno omenil spoved. Nesrečni mož pa je prestrašeno zaklical, "Ka govoriš o spovedi?" Redovnik, ki je bil tudi duhovnik, je takoj nekaj slabega sumil in je začel prav resno govoriti obupanemu grešniku. Končno je ubogi mož priznal, da se je nameraval obesiti, ker se ni mogel spovedati nekega greha in ni nikoli imel miru vesti. Ko sta izstopila iz kočije, je duhovnik priporočil majhen sprehod po gozdu. Ko sta se že malo sprehajala, je začel naštevati nekatere grehe, ki najlažje vzbujajo veliko sramoto v grešniku. Omenil je tudi tisti greh, ki ga je bil mož storil, in takoj je ta zaklical: "Tisto je tisti greh, ki me tako muči in me v obupanje spravlja." "Poklekni potem," je rekel duhovnik, "in se spovej svojega greha in vseh drugih grehov, ki si jih storil. Dal ti bom odvezo." Grešnik se je vrgel na kolena in se prav skesano spovedal. Pozneje je večkrat govoril o čudovitem miru, ki ga je prejel po sveti spovedi.

Bil je nekoč človek, ki je pri igrah pogostokrat več zgubil v enem trenutku, kakor je zaslužil v celem tednu. K igram pa ga je vedno spremljal njegov pes. Nekega dne pa je njegov prijatelj opazil, da psa ni zra-

ven, kot po navadi; zato je hotel vedeti vzrok temu. Odgovoril je oni: "Moj pes ne bo nikdar več hodil z menoj k igram. Zadnjič so ga tako natepli, da si ne bo za ves svet upal priti nazaj." "Potemtakem je pes bolj pameten kakor si ti," se zasmee prijatelj. "Tebe vsikdar tako pošteno oskubijo pri tistih neumnih igrah, pa vseeno prideš nazaj."

Šestletna deklica je opazila, da neki delavec neprestano kolne za celo najbolj malenkostno stvar. Vprašala je svojo mater, če misli, da tisti mož moli Oče naš vsak dan. Mati je rekla, da ne ve. Deklica pa je vseeno hotela zvedeti. Nekega dne ga je videla res moliti Oče naš, toda kmalu potem je spet slišala grozne kletve iz njegovih ust. Šla je k njemu in mu rekla: "Danes zjutraj ste molili Oče naš in ste Boga Očeta imenovali." "Kajpak," je odvrnil mož, "zakaj pa me tega sprašuješ?" "Kako pa morete Boga imenovati svojega Očeta, ko pa ves dan preklinjate in ga hudo žalite?" Mož ni nič takega pričakoval od otroka. Tako ga je bilo sram, da je ves zaridel. Odslej ga ni nihče slišal preklinjati.

Edini sin v družini si je nakopal nevarno bolezen. Bil je edina podpora revnih staršev in tudi mlajših bratov in sester, ki so bili vsi premladi za delo. Poskusili so vsa mogoča sredstva, da bi se zdravje vrnilo, a vse brez uspeha. Mladenič je postajal vsak dan bolj slab, tako da kmalu ni bilo več upanja za njegovo ozdravljenje. Medtem ko je družina žalovala, je prišel sosed na obisk, da bi poizvedel o sinovem stanju. "Umrl nam bo," so mu vsi re-

kli, "ni več upanja zanj. Vse smo storili zanj, a nič ni pomagalo." "Ali ste kaj Boga prosili za njegovo zdravje?" je dejal sosed. "O, ne," so rekli, "Bog je nas popolnoma zapustil." "Ja, kako bo pa Bog vam kaj pomagal, če ga ne boste ničesar prosili? Prosite ga zaupljivo, pa bo že vam pomagal po svoji volji." Ta nežen nkor od sosedu je bil uspešen. Starši in otroci so se zaupljivo do Boga obrnili in Bog jih je čez par dni uslišal. Sin je počasi popolnoma ozdravel in je šel nazaj na svoje delo.

Neveren učitelj se je razgovarjal s prijateljem o veri. Rekel je: "Kaj pa je duša? Kje je? Jaz je nisem nikoli videl. Verujem le v to, kar lahko vidim." Prijatelj je nato vzel prazno steklenico, jo podal učitelju in ga vprašal, kaj v njej. "Nič," je odgovoril. Njegov prijatelj pa je vzel steklenico in jo vtaknil v posodo vode. Takoj je prišel zrak iz steklenice. "No, zraka ne moreš videti, vendar je bil v tej steklenici. Veliko stvari na tem svetu ne moremo videti; ravno tako je z dušo." Učitelj ni vedel kaj bi odgovoril. Vzel je svoj klub in šel.

Duhovnik je na sprehodu srečal moža, ki si je konja čistil. Vprašal ga je, koliko časa porabi za to delo. Mož je odgovoril: "Okoli dve uri na dan." "To je precej," je dejal duhovnik. "Ni čuda, da zgleda tako lep. Pa koliko časa porabiš za svojo dušo, da jo očistiš in olepšaš?" "Ne veliko," vrne mož, "molim jutranje molitve vsak dan in ob nedeljah navadno grem k sv. maši." Duhovnik se je smejal in rekel: "Potem če bi bil jaz tvoja last, bi bil rajši tvoj konj kot tvoja duša."

"Jaz ne mislim, da so kaj vredni taki, ki prestopijo iz ene vere v drugo," je rekel nemški protestanski knez nekemu grofu, ki je ravno vstopil v katoliško vero. "Tudi jaz ne," je vrnil grof, "ako bi moji pradedje ne bili zapustili katoliške Cerkve, bi meni ne bilo treba se vrniti k njej."

Z GRIČKA ASSISI

15. avgusta se je na gričku Assisi vršila ljubka slovesnost preobleke, ki jo je opravil preč. P. Benigen Snoj, O.F.M., kateremu sta asistirala čistita gospoda Julip Slapšak in Alojzij B. Baznik, iz Clevelanda, Ohio.

Tri deklice, ki so se s šestmesečno postulacijo in osemdnevnimi duhovnimi vajami pripravljale na tako pomemben in težko pričakovani dan, so bile sprejete v Kongregacijo šolskih sester.

Marsikateremu pričujočemu je zanimala v očesu solza ginjenosti, ko je gledal deklice korakati pred oltar, oblečena kot svetne neveste, a po enournih predpisanih ceremonijah so odhajale od oltarja kot redovnice, neveste Sina božjega.

Dve deklici, Josephine Lindic — Sestra Monika in Josephine Horvatin — Sestra Bernarda, sta iz župnije sv. Lovrenca, Cleveland, Ohio; a tretja, Theresa Kavas — Sestra Veronica, je iz župnije sv. Štefana, Chicago, Ill.

Takoj drugi dan, 16. avgusta, je sledila druga slovesnost pri kateri so sestre po dokončanem novicijatu napravile obljube za eno leto, a druge sestre večne. Novo sprejete sestre so pa na ta dan začele svoj enoletni novicijat sv. Frančiška. V dobi novicijata, po pravilu, novinke ne sprejemajo obiskov, zato naj oprostijo tisti Clevelandčani, ki so prihiteli semkaj 15. avgusta ter želeli videti svoje sorojakinje, a jim prošnja ni bila uslišana.

Sedaj so se oglašile že nove deklice za sprejem. Ena je iz župnije sv.

Vida, Cleveland, Ohio, a druga iz Sheboygan, Wisconsin, kateri obiskujeta High School.

Ako širom Amerike, katera deklica, čuti v sebi poklic za redovno življenje, naj se brez strahu oglasi. Torej, ako vas kliče Gospod v svojo službo, poslušajte Njegov glas in sledite Njegovemu klicu, da vam mogoče pozneje ne bode žal.

Naslov:

SISTERS OF ST. FRANCIS
Mount Assisi Convent
Lemont, Illinois.

Meseca julija smo se oglašile v Girard, Ohio in potrkale na vrata in srca našim slovenskim družinam. Vsi do enega so se odzvali in z darežljivo prijaznostjo pomagali. Bog vam bodi bogati plačnik.

Girard, Ohio—

Po \$5.00: John Voglar, Slovenian Ladies Club.

Po \$3.00: Mr. & Mrs. John Dolčič, Mr. & Mrs. Hockadel.

Po \$2.00: Mr. & Mrs. Tomac, Mr. & Mrs. Anžiček, Mr. & Mrs. Swabek, Mr. & Mrs. Jaklevič.

Po \$1.00: Dr. McClucken, Mrs. Louzier, Mrs. Lesnak, Mrs. Banovec, Mrs. Kamlan, Mrs. Juvančič, Mrs. Luzar, Mrs. Kogovšek, Mrs. Gorenc, Mrs. Godec, Mrs. Cekuta, Mrs. Roštan, Mrs. Lepouir, Mrs. Amy, Mrs. Zalokar, Mrs. Gabrovšek, Mrs. Bogovič, Mrs. Hribar, Mrs. Zlozl, Mrs. Delan, Mrs. Ratcher, Mrs. M. Sneider, Mrs. Turk.

Po 75c: Mrs. Stefi, Mrs. Painič.

Po 50c: Mrs. Woodworth, Mrs. Bove, Mrs. Jukretič, Mrs. Jančar, Mrs. Zetnik.

Warren, Ohio—

Po \$2.00: Mrs. Petrič.

Po \$1.00: Mrs. Pavlinac, Mrs. Ratcher.

Po 50c: Mrs. Sein, Mrs. Lunder.

Niles, Ohio—

Po \$5.00: Mrs. Lukežič.

Po \$1.00: Mrs. Jerina, Mrs. Reis, Mrs. Umek, Mrs. Zug.

Po 65c: Mrs. Andrišek.

Po 50c: Mrs. Kosanc, Mrs. Princ.

McDonald, Ohio:

Po \$2.00: Mr. & Mrs. Zimmerman.

Po \$1.00: Mr. & Mrs. Smuk, Mr. & Mrs. Gorsic, Mr. & Mrs. Watko, Mr. & Mrs. Ratcher, Mr. & Mrs. Građišer, Mr. & Mrs. Zupec.

Bessemer, Pa.—

Po \$2.00: Mr. & Mrs. Lesković, Mr. & Mrs. Sinković, Mr. & Mrs. Vihtur-
nik, Mr. & Mrs. Bourdesko, Mr. &
Mrs. Wallacek.

Po \$1.00: Mr. & Mrs. Crtalic, Mr.
& Mrs. Jevnikar, Mr. & Mrs. Ketchel,
Mr. & Mrs. Ciber, Mr. & Mrs. Grmek,
Mr. & Mrs. Pusnik Sr., Mr. & Mrs.
Samsa, Mr. & Mrs. Oblak, Mr. & Mrs.
Ohlin, Mr. & Mrs. Dolenc, Mr. & Mrs.
Malley, Mr. & Mrs. Brglez, Mr. &
Mrs. Doricic, Mr. & Mrs. Stonic, Mr.
& Mrs. Slapnicar.

Po 50c: Mr. & Mrs. Ferik, Mr. &
Mrs. Serjak, Mr. & Mrs. Glavan, Mr.
& Mrs. Hulina, Mr. & Mrs. Grubisa,
Mr. & Mrs. Ducic, Mr. & Mrs. Pusnik,
Mr. & Mrs. Brnci, Mr. & Mrs. Slavic,
Mr. & Mrs. Grebenz, Mr. & Mrs. Mo-
horcic, Mr. & Mrs. Kinkel, Mr. & Mrs.
Brencer, Mr. & Mrs. Tassotti, Mr. &
Mrs. Strutz, Mr. & Mrs. Persec, Mr.
& Mrs. Kopnik, Mr. & Mrs. Pusnik.

Youngstown, Ohio—

Po \$5.00: Mrs. Straus.

Po \$2.00: Mrs. Rezek, Mrs. Husic.

Po \$1.00: Mrs. Vouk, Mrs. Kostelo,
Mrs. Kostelc, Mrs. Topolko.

Veliko zahvalo dolgujemo Mr. &
Mrs. Jack Leskovitz, ki so nama bili
dva dni na uslugo. Naj jim ljubi Bog
vsem skupaj bode plačnik na tem, še
bolj pa na onem svetu.

Od drugih krajev Pa.—

Po \$6.00: Mr. & Mrs. Prah.

Po \$1.00: Mr. & Mrs. Gavric, Mr.
& Mrs. Rabiani, Mr. & Mrs. Marku-
sic, Mr. & Mrs. Dornik, Mr. & Mrs.
Susa, Mr. & Mrs. Filicki, Mr. & Mrs.
Sucevac, Mr. & Mrs. Guzar, Mr. &
Mrs. Kazmir, Mr. & Mrs. Ignac Susa,
Mr. & Mrs. Lamansky, Mr. & Mrs.
Kalick, Mr. & Mrs. Susa, Mr. & Mrs.
Kalick Sr., Mr. & Mrs. Margoil, Mr.
& Mrs. Spelic, Mr. & Mrs. Juresic,
Mr. & Mrs. Sebalj, Mr. & Mrs. Pe-
truc, Mr. & Mrs. Suba, Mr. & Mrs.
Smrzlak, Mr. & Mrs. Misorek, Mr. &
Mrs. Suhi, Mr. & Mrs. Hudak, Mr. &
Mrs. Vihr, Mr. & Mrs. Sintic, Mr. &
Mrs. Stanko.

Po 50c: Mr. & Mrs. Gazda, Mr.
& Mrs. Bernik, Mr. & Mrs. Martinov-
sky, Mr. & Mrs. Walsh, Mr. & Mrs.
Daritek, Mr. & Mrs. Kalic, Mr. &
Mrs. Solanski, Mr. & Mrs. Kolar, Mr.
& Mrs. Ciny, Mr. & Mrs. Durkac, Mr.
& Mrs. Stefanicic, Mr. & Mrs. Adams,
Mr. & Mrs. Kriznar, Mr. & Mrs. Kralj,
Mr. & Mrs. Anthony, Mr. & Mrs.

Newbaur, Mr. & Mrs. Loncaric, Mr.
& Mrs. Rabo, Mr. & Mrs. Vaclavik,
Mr. & Mrs. Marovski, Mr. & Mrs.
Podnar, Mr. & Mrs. Lesac, Mr. & Mrs.
Hercog, Mr. & Mrs. Anderson, Mr.
& Mrs. Soic, Mr. & Mrs. Melon, Mr.
& Mrs. Petek, Mr. & Mrs. Krizanic,
Mr. & Mrs. John Krizan Jr., Mr. &
Mrs. Brajdec, Mr. & Mrs. Andy Ko-
lic Sr., Mr. & Mrs. John Najpehown,
Mr. & Mrs. Martin Dvorshak, Mr. &
Mrs. Veronika Marzenko, Mr. in Mrs.
Margaret Zalar, Mr. & Mrs. Marusec,
Mr. & Mrs. Fogler, Mr. & Mrs. Bar-
tok, Mr. & Mrs. Angell, Mr. & Mrs.
Faric, Mr. & Mrs. Miklec, Mr. & Mrs.
Seman, Mr. & Mrs. Krallich, Mr. &
Mrs. Sichta, Mr. & Mrs. Miketic, Mr.
& Mrs. Newbaur, Mr. & Mrs. Marku-
sic, Mr. & Mrs. Petelko, Mr. & Mrs.
Spalac, Mr. & Mrs. Sporcic, Mr. &
Mrs. Muhec, Mr. & Mrs. Bucar, Mr.
& Mrs. Sallinger, Mr. & Mrs. Sedlak,
Mr. & Mrs. Sarnic, Mr. & Mr. Pod-
nar, Mr. & Mrs. Bodnar, Mr. & Mrs.
Zubic, Mr. & Mrs. Stepanic, Mr. &
Mrs. Fisher, Mr. & Mrs. Sesenko, Mr.
& Mrs. Karlo.

Po 75c: Mr. & Mrs. Stampek, Mr.
& Mrs. Sedlack.

Imena tistih, ki so dali manj kot
50c niso tu napisana, kar primanjku-
je prostora v Ave Mariji pa so zapi-
sana v knjigi života, kjer boste sto-
terno prejeli plačilo za vse dobro kar
ste nam storili.

Veliko zahvalo smo dolžne preč.
g. župniku Blažiču, ki nas je s svojo
mašino vozil okoli svojih naselbin,
kjer smo vas lahko obiskale.

Dekleta, ki so že pripravljene čaka-
le, da nam kažejo pot po strminah in
dolinah tudi zaslužijo vso pohvalo.

Prav srčen "Bog plačaj" vsem.

Hvaležne Šolske Sestre.

GLASOVI OD MARIJE POMAGAJ

Bog plačaj dobrotniki!

ZA LIST AVE MARIA — Po \$4:
M. Stariha. — Po \$3: I. Kirn. — Po
\$1: Mrs. Zupančič, F. Pajk, M. Pri-
stow, F. Sheroshak. — Po 50c: Mrs.
Lekšan, Mrs. Jančar.

ZA MARIJIN ALTAR — Po \$25:

J. Rosenberger. — Po \$10: Perko
Family. — Po \$5: R. Soldo, J. Mra-
vinec, Mrs. C. Boyce, M. Novak, F.
Vončina. — Po \$3: M. Casserman.
— Po \$2.50: M. Rodin, M. Lesjak. —
Po \$2: N. N., Wyo. — Po \$1.50: K.
Pristopec.

ZA TABERNAKELJ — Po \$3: M.
Konechnik, Mrs. L. Stragisher. — Po
\$1: F. Marolt.

ZA BARAGA — Po \$5: F. Wačak.
— Po \$1: E. Gerbeck.

ZA KRUH SV. ANTONA — Po \$2:
G. Kriener.

ZA STUDENTE — Po \$2: Mrs.
M. Spendal.

ZA ALTAR SV. JOZEFA — Po
\$10: Mrs. F. Hegler.

ZA SAMOSTAN — Po \$10: A. Gr-
dina, Mr. Lovšin, J. Koprivšek. —
Po \$5: Mr. Mrs. F. Schircel, A. Jud-
nič, L. Hren, F. Skulj, J. Budan, M.
Česnik. — Po \$4: M. Schircel. — Po
\$3.50: Mrs. Stepich. — Po \$2.50: F.
Mahkovec. — Po \$2: Mrs. M. Lushin.
— Po \$1: B. Omahne, N. N., Mrs. A.
Grdina, J. Maronich.

ZA LUČKE — Po \$2: J. Cimper-
man, M. Mihelich, J. Petrinčič. — Po
\$1: L. Melavec, V. Cigaj, M. Volkar,
Mrs. Savnik, J. Svete, M. Dežman,
A. Možina, Mrs. A. Grdina, L. Mela-
vec, Mrs. M. Lushin. — Po 50c: C.
Smith, A. Kočevar, P. Lerchbaher, F.
Skulj, M. Tersar, Mrs. Dušak, J. Var-
šek, M. Kuhar, Mr. Mrs. J. Judnič,
K. Biček, M. Skubic, Mrs. M. Vese-
lich. — Po 20c: M. Bizjak.

APOSTOLAT SV. FRANČIŠKA—
Po \$30: H. Briski. — Po \$20: L. Gre-
gorčič, J. Repp Jr. — Po \$10: L. Ko-
nin, A. Cieblinski, J. Kosmach, A.
Kosmach, V. Urbanec, J. Blatnik, F.
Gornik, M. Kašel, Mrs. M. Wysocki,
A. Novak. — Po \$1: L. Dolinšek.

SVETE MAŠE — Po \$50: M. Bar-
le. — Po \$30: F. Lovshin. — Po \$10:
M. Vičič, J. Gnader, J. Tomasetig. —
Po \$7: N. N. — Po \$6: K. Bruneg.
— Po \$5: Mrs. Rupnik, M. Polajnar,
N. N., Mr. Mrs. Brancel, L. Gregor-
čič, Mrs. R. Korn, M. Pavlesic. — Po
\$4: M. Tomsic. — Po \$3: A. Judnič,
J. Cimperman, Mrs. P. Ertman, J.
Lavric, J. Avsec, K. Pavlic, Mrs. A.
Zust, Mrs. M. Agnich, A. Starasinič,
K. Gerbec, Mrs. T. Habjan, M. Pete-
lin. — Po \$2: M. Tometz, J. Papež,
Mrs. Rus, Mrs. Erdelac, J. Stariha,
Mrs. Anžur, N. N., M. Skalar, A. Mer-
var, F. Mervar, F. Tonisha, J. Mra-
vinec, J. Smrekar, M. Hochevar, N.
N. Ohio, J. Avsec, J. Simec, N. N.,
F. Skulj, K. Šterk, J. Perme, M. Zi-

čar, Mrs. Jalovec, J. Kuhel, J. Korosich, A. Grahek, M. Sterk, A. & M. Koprivec, Mrs. M. Lushin. — Po \$1.50: L. Anzich, Mrs. Stepich, M. Kuhar. — Po \$1: L. Milavec, K. Govednik, Mrs. Rihtar, M. Gerkman, F. Lužar, M. Jerman, M. Ivanetic, M. stariha, F. Shukle, K. Malarich, Mrs. Savnik, C. Smith, M. Vidic, J. Juričič, J. Micholich, G. Pucelj, M. Encimer, F. Mervar, A. Christopher, J. Bego, M. Veselich, E. Grile, U. Stup-

nik, J. Sladnich, Mrs. Zupančič, E. Mikolajczak, Sr. Fidelis, P. Kosir, Mrs. Senica, R. Kukman, M. Zéravnik, B. Mihelich, Mrs. Rogel, Mrs. Mešjak, Mrs. Usnik, Mrs. Dušak, J. Benkshe, Mrs. J. Dobnikar, Mr. J. Hočevar, M. Silc, M. Novak, T. Gil-lach, A. Skedel, K. Pristopec, M. V. Prek, M. J. Bismark, R. Banich, M. Lipoglavšek, Mrs. Sternad, M. Zupančič, Mrs. T. Drčar, M. Pogačnik, M. Korn, Mrs. A. Gliha, Mrs. Raspalič.

Zahvalujejo se Bogu, Mariji, Mariji Pomagaj, Lurški M. B., Our Lady of Perpetual Help, Sv. Jožefu, Sv. Antonu, Sv. Judu, Sv. Gerardu, Sv. Tereziji, Sv. Tereziji mali cvetki, Frideriku Baragi, Mater Cabrini, za pridobljene milosti:

T. Umek, Mrs. F. Sheroshek, M. Pristow, Mrs. Zupan, Mrs. F. Pajk, Mrs. K. Bojc.

Umrli so odlične podpornice in podporniki našega semenišča:

MARY BARLE, Waukegan
JOHN OMAN, Chicago
JENNIE SODJA, Cleveland
ALOJZ RUPNIK, New York
ANDREJ HREN, New York.

Bog jim povrni! Bog jim daj večni pokoj.

AVE MARIA IMA VAŽNO OZNANILO

Letošnje leto bo imela tudi Ave Maria lepo zbirko božičnih voščilnih kart.

Zložene so lepo v škatljici, 21 kart s kovertami vred za ceno enega dolarja.

Naročite si jih pri nas. Ker s tem pomagate našemu zavodu.

Takoj nam pišite in mi Vam bomo takoj poslali škatljico ali dve, kolikor bote želeli.

AVE MARIA PRESS

608, Lemont, Illinois.

Vsak dan in na vsak način prihranite denar, če kupujete pri

TRIKRYL'S DEPT. STORE

2110-14 Cermak Road, Chicago, Illinois

Dobra trgovina v prijazni okolici.

Shranite naše "STAMPS". Z njimi si prihranite denar pri vsakem nakupu.

JUNIOR'S FRIEND

THE ROSARY

It was a beautiful morning and the woman returning from early Mass in an old colonial town on the Hudson River saw, standing at the door of her shop one of the ministers attending a convention of the African M. E. Church. He wished to buy a newspaper and make a few

other small purchases before boarding his train for home. In her hurry to serve him, the woman left her prayer-book and Rosary on a show case and went behind the counter to get him the desired items. There was a short time to intervene before the departure of the traveler's train, so a brief conversation ensued.

Presently the minister picked up the Rosary, and remarked, "Madam, for a woman who appears so intelligent I am surprised to find that you still believe in such a superstition." The woman replied: "Brother, I do not think you understand the Rosary, or that you realize its significance. Surely, as a Christian you

admit that the cross is the emblem of our salvation; then, these three small beads represent the Trinity, Father, Son, and Holy Ghost; to Catholics the ten beads in each division recall the Ten Commandments of God, and the six large beads remind us of the six Precepts of our Church. In addition, while using the Rosary, we meditate on the principal mysteries of our religion."

When the explanation was finished, the minister, who had listened attentively said, "Thank you, Madam, I have learned much in your little store, and I greatly appreciate your courtesy."

The clergyman took the name and address of the woman, "who served him better than she knew," and about one year later he wrote to say that the explanation of the Rosary had led him to investigate other practices and doctrines of the Catholic Church, and as a result he became a convert to the faith, and was about to be baptized. If there was no special sentimental value attached to the Rosary she was using the Sunday morning he dropped into her shop, he would esteem it as a cherished baptismal gift. He received the Rosary.

—Ex.

FIRST MASS

Boyhood dreams of long ago
Saw an altar fair,
Consecrated, trembling hands lifted there in prayer.
And those dreams have led me on,
Dreamlike though they seemed,
Now dear friend, thank God with me,
I am what I dreamed.

Other dreams have I today,
Bright in spite of fears,
That this human heart may be
Christlike through the years.
Think of me when on your knees
That this dream come true,
Bowed before that altar fair,
There I'll think of you!

—Dedicated to Rev. Joseph Lekan, S.M.

THE HOLY GUARDIAN ANGELS

God does not abandon to mere chance any of His handiworks. By His providence He is everywhere present; not a hair falls from the head or a sparrow to the ground without His knowledge. Not content, however, with yielding such familiar help in all things, not content with affording that existence which He communicates and perpetuates through every living being, He has charged His angels with the ministry of watching and safeguarding every one of His creatures that behold not His face.

Kingdoms have their angels assigned to them, and men have their angels; these latter it is whom religion designates as the "Holy Guardian Angels." Our Lord says in the Gospel, "Beware lest you scandalize any of these little ones, for their angels in heaven see the face of My Father." The existence of Guardian Angels is, hence, a dogma of the Christian Faith. This being so, what ought not our respect be for that sure and holy intelligence that is ever present at our side; and how great should our solicitude be, lest, by any act of ours, we offend those eyes which are ever bent upon us in all our ways!

WAR! WAR! AND MORE WAR!

It looks like God has forgotten the world! Why? Well, there is war and more war because men have forgotten God. The plague of unbelief has so eaten into the souls of men that the roots of righteousness and right living have been deadened to the core. Only something radical could possibly bring man back to the realization of his status as a creature wholly dependent upon a Creator whose laws he may not ignore with impunity.

The world is indeed a ghastly mess. A quarter of a century of political chicanery and moral evil-doing

has come to a shrieking climax. Hundreds of thousands of young men have been butchered in the abattoir called Europe over which hangs a sinister sign: "Civilization Without Christ." There has been agony beggaring description; death and destruction beyond belief. And yet we will not learn. You have merely to open the pages of one of our metropolitan papers to see as of old the same sickening stories of marital infidelity, quick divorces, quicker remarriages, parties whose lavishness is matched only by their licentiousness, night clubs that are veritable night orgies—everywhere the same old bilge evidencing a total failure to comprehend the meaning of this shattering hour.

"O Jerusalem, Jerusalem, thou that killest the prophets, and stonest them that are sent unto thee, how often would I have gathered together thy children as the hen doth gather her chickens under his wings, and thou wouldest not?" (Matt. 23,27) "I am the Lord thy God. Thou shalt not have strange gods before Me." (Exodus, 20, 2).

—Defenders of the Faith—No. 114

LITTLE FLOWER'S "LITTLE WAY"

"It is the path of spiritual childhood, it is the way of trust and of entire self-surrender."

"To remain little—it is to recognize our nothingness, to expect everything from the good God, not to be too much afflicted about our faults, for little children fall often but are too small to hurt themselves much; in fine it is not to make one's fortune, not to be disquieted about anything."

"Again, to remain little is not to attribute to self the virtues we practice; but to acknowledge that the good God places this treasure in the hand of His little

child to be made use of when required."

"Never can we have too much confidence in the good God, so mighty and so merciful! As much as we hope for shall we obtain from Him!"

"Above all let us be little, so little that all the world may trample us under foot without even our appearing

to feel it or to suffer from it."

"The only means of making rapid progress in the path of Love is to remain always very little; that is what I have done."

"In my little way there are only quite ordinary things: all that I do, little souls must be able to do also."

"I am too little to be damned, little children are not damned."

"Children only and those who resemble them will be admitted to the Heavenly banquet."

"I feel that my mission is now to begin," she said a few days before her death. "—my mission to make others love the good God as I love Him, to give my little way to souls."

HOLY MASS—THE GREATEST MYSTERY

Offered in the dawn's first light,
Spotless disc of wheaten white;
Priestly fingers lifting up
Purple wine drops in a cup.

Soft words whispered in the dawn,
Bread and wine—forever gone.
Father, Son and Holy Ghost,
Shrouded in the Sacred Host.

Blood drops in the wine-press trod,
Pulsing from the Heart of God;
Angels thronging to adore—
God with us—forever more.

—Sent in by Genevieve Russ (Joliet)

THE POOR MAN OF ASSISI

St. Francis, the son of a merchant of Assisi, was born in that city in 1182. Chosen by God to be a living manifestation to the world of Christ's poor and suffering life on earth, he was early inspired with a high esteem and burning love of poverty and humiliation. The thought of the Man of Sorrows, Who had no where to lay His head, filled him with holy envy of the poor, and constrained him to renounce the wealth and worldly station which he abhorred.

The scorn and hard usage which he met with from his father and townsmen when he appeared among them in the garb of poverty were delightful to him. "Now," he exclaimed, "I can say truly, 'Our Father Who art in heaven.'" But divine love burned in him too mightily not to kindle like desires in other hearts. Many joined themselves to him, and were constituted by Pope Innocent III. into a religious Order, which spread rapidly throughout Christendom.

St. Francis, after visiting the East in the vain quest of martyrdom, spent his life like his Divine Master—now in preaching to the multitudes, now amid desert solitudes in fasting and contemplation. During one of these retreats he received on his hands, feet and side the print of the five bleeding wounds of Jesus. With the cry, "Welcome, sister Death," he passed to the glory of his God on October 4, 1226.

"My God and my all," St. Francis' Constant prayer, explains both his poverty and his wealth.

ST. JOAN AND MARK TWAIN

Mark Twain, it is well known, was the pen-name of Samuel Clemens, but few have heard how he owed the start of his epochal career to a chance encounter with a Catholic Saint. No, Clemens was not favored with a vision; but one day on his way home from the printing office, he saw fluttering on the pavement a page from a book. He stooped and picked it up. It was a leaf from the life of Joan of Arc.

Clemens had never heard of Joan; all the history he knew was the pioneer life of the Mississippi valley. But a deep love and reverence came into his heart for the heroic Maid of Orleans, which flowered in his lovely book, "Recollections of Joan of Arc," the most fascinating life of her ever written, because it professes to be the account of her adjutants, and Clemens' name nowhere appears as the author. Thus chance—or Providence—opened the eyes of Clemens to all history, to the Catholic Middle Ages, with Joan burning like a Paschal Candle at the stake in Orleans.

—Ex. Sacred Heart Messenger.

REFLECTIONS

Life is short — and death is sure,
The hour of death — remains obscure.
A soul you have — an only one
If that is lost — all hope is gone.
Waste not your time — while time shall last
For after death — 'tis ever past,
The all-seeing God — your judge will be
Or heaven or hell — your destiny
All earthly things — will fleet away,
Eternity — shall ever stay!

A DYING JEW

I was called to one of our Catholic hospitals, to the bed of a dying Jew. The case was urgent.

"Father, I wish to die a Catholic. I have had a talk with the Sister here and she has answered all my questions in regard to the Catholic Faith."

His eyes wandered off to the wall beyond the foot of his bed, where there hung a beautiful steel engraving of the Crucifixion.

"Father, it is the picture there that has brought me to the Catholic Church. I lay here, day after day, gazing at it and I asked its meaning. Sister told me of the prophecies in the Old Law and of their fulfillment in Christ. I wish to die a Catholic."

After I had baptized him and had given him his First Holy Communion as a Viaticum and had administered the last rites, I left him happy and resigned to die.

In the corridor the Sister met me. "Father, some of the ladies say that we should not put religious pictures in our hospital rooms because they are often occupied by non-Catholics. We have opposed the suggestion and with all reason. See how that beautiful picture brought this man to Christ, the promised Messiah of the Jews."

—Sacred Heart Messenger.

GERTRUDE'S PUZZLE

Find a vehicle in each of the following sentences:

1. The boxing champion is training every day for his fight.
2. The little girl caressed the tiny kitten.
3. The Senator led a filibuster against the bill.

4. She had a swell truck garden in the city.
  5. A mutual friendship existed between them.
  6. Many children play on the street; cars run them over daily.
- (A prize will be given for the most perfect answer).

QUESTION BOX

How can there be a Hell? God is our Father. No Father would send his children into eternal torment!

It sounds so good to say that God is our Father; that He is too merciful to send us to Hell; that He will be at least as kind to us as any earthly father and no earthly father would think of sending his child into everlasting torture.

It sounds so good to say that the kindly Christ who healed the sick, comforted the sorrowing, pardoned sinners and died on the Cross for the salvation of men would never condemn one of them to eternal punishment of Hell.

It is difficult to disagree with opinions such as these—they are so comfortably human, just what we would like to feel and believe. They are wonderful except that they are wrong. They are wrong because they are not true to fact.

God is indeed our Father and God sends no one to Hell. Neither is He an arbitrary torturer who rejoices in the sufferings of helpless humans. Every lost soul in Hell is there because he sent himself there. The damned demanded that they go there by their daily lives, especially by the state of their soul at the moment of death. They deliberately rejected God's mercy and set themselves squarely in the path of His justice.

Then too, that same kindly Christ who came on

earth to save sinners, who pardoned them and went about doing all manner of good and who finally died for all men upon the tree of the Cross—that same Christ taught plainly and distinctively the doctrine of the Catholic Church on eternal punishment. Fifteen times in the course of the New Testament does our Lord refer to a place of eternal punishment by fire with never a hint that His words have merely a figurative meaning. Five of the great parables of Christ, those incomparable vehicles of His intimate teachings, end with definite proclamation of eternal punishment for the wicked.

These are hard facts which an unholy generation does not like to hear. But facts they are beyond a shadow of doubt. Christ our Lord taught and His Church repeats after Him that the soul who dies in grievous and unrepented sin will be banished forever from God and subjected throughout eternity to pain so great that even the dread word of fire fails adequately to describe it.

* * *

Why not work on Sunday? I miss that extra day's pay.

Sunday is God's portion of man's week. The moral fibre of any community may be fairly judged by the way it keeps Sunday. Experience shows conclusively that a law of our very being demands that we be assured of some regular recurrence of rest from toil. Wise law-givers, both ancient and modern, have not failed to recognize that it is a duty of sound statesmanship, to see that even the public and indispensable services of the State should be so organized as to secure the Sunday rest for the greatest possible number of people.

Cessation from toil however, is only one aspect, and that a negative one, of Sunday observance. If we refrain from bodily labor, it is that the mind may be free to attend to the things of the spirit. Man needs Sunday but Sunday needs religion if it is to fulfill its divinely-ordained purpose. "Remember thou keep holy the Sabbath Day."

Wholesome recreation is not out of place on Sunday. But if most of the day is spent in noisy or exhausting sport, or amid the fumes of alcohol and tobacco and the heated atmosphere of places of amusement, the purpose of the day of rest is spent and stultified. Monday morning will find the toiler less fit for his task than he had been at the end of the week. We need Sunday but it must be a restful Sunday, a Christian Sunday, a sanctified Sunday.

MAIL BAG

Dear Juniors' Friend,

Greetings to you and all your Juniors from Cleveland. I am sending in this little prayer. As Christ offers Himself daily on our altars and comes into every heart prepared to receive Him, so should we offer ourselves to Him:

Take my body Jesus,
Eyes and ears and tongue,
Never let them Jesus,
Help to do thee wrong.

Take my heart and fill it,
Full of love for Thee,
All I have I give Thee,
Give Thyself to me!

Now I must close this letter as it will soon be time to say the "Angelus."

Sincerely . . . an old friend.

I really was surprised to receive that letter from you and I thank you very much for the Holy Pictures that you sent me. My mother told me she knows Richard Marencic's mother. My mother used to live in Steelton, Pa., long ago and has many friends and relatives there. I had a wonderful vacation and I hope you had a swell one too. Well, I'll have to say good-bye.

Sincerely yours,

Barbara Simonich (Chicopee, Mass.)

Glad to hear from you. I never noticed that I wrote so often. I agree on the bet! If I win you will kindly say a Mass for my intention and if you win, I will say you are and always will be? (Never too old for friendship and the sincerest signs of friendship—letters) . . . I am really happy to have Betty Kostelec as my pen pal for my birthday present. I wrote her a big letter today as soon as I read yours. You talk about "warm" in

Chicago. You ought to be in Kansas and roast a little. It's as high as 95 degrees. Yours truly,

Anna Smrekar (Kansas City)

I was surprised to see my letter printed in the month of June issue. I thought it surely would be printed for May. When we received the May Ave Maria my letter was not in. I knew then, that there was no room any more for my letter. But, thanks anyway for printing my letter in the next issue.

Sincerely yours,

Helen Kalister (Cleveland)

Hello! I hope you forgave me for not writing sooner. It's vacation from school now but that is all. I graduated from grade school last June and guess what? I received the scholarship to the Academy of St. Francis . . . I am sorry but I can't send you the picture of our Sister because she refused to pose for me. I have something for you and concerning you too! I had something better but I can't find it now. I'll probably send it later . . . I hope you can read it because it's getting late now and I have no time to type.

So long for a while,

Genevieve Russ (Joliet, Ill.)

(Genevieve sent a beautiful poem on the Mass. It will be published in the next issue).

It's really nice to get a surprise letter from you especially since the 1st of July was my 18th birthday. Do you think I'm too old to write to my best friend as the rosary . . . I started a hobby collecting poems from the Juniors' Friend. I hope to find the new pen pal very interesting. I had a wonderful vacation this year. Swimming most every day and walking through the parks on Sundays. Vacation time sure went fast . . .

Yours in Christ,

Betty Kostelec (Enhaut, Pa.)

Dear Juniors,

Just a word or two directing your attention to the many feasts in the month of October. Everyone of you know that October is the month of the Holy Rosary. And your Mothers and Dads will tell you how the recitation of the Rosary threw back the invading hordes of Turks and saved the nation from a terrible end. Again our homeland—the land of our forefathers is not only threatened but already fallen to the enemies. Extinction of the race from which we have descended is cruelly planned by the conqueror. Yes, we are safe in America but we cannot be unconcerned about the fate of Slovenija.

Each and every one of us can do our little bit—take up your rosary especially during the month of October and beg the Queen of the Holy Rosary to reassume her duties and protect the land that has always extolled her and intensely loved her. A Rosary every day—is that too much? Can I count on you, children and also young men and young ladies?

October is also noted as the month of our Guardian Angels. Then, the Feast of the Little Flower and of St.

Francis of Assisi are celebrated with great pomp during this month.

Don't blame me, please! I sent contests in for every month and nice ones too. But the printers leaves them out—of all things—when he is short of space. I write and write but never see it printed. His waste basket must be almost full by now. And those contests of last May and June just didn't hit the spot. Can I cry on your shoulder—just a little bit? I wish I knew what kind of contests you'd like to have. I'm no mind reader—how about letting a poor guy know?

Your ever faithful friend,

THE JUNIORS' FRIEND.

RIDDLES

1. Why is a peevish man like a watch?
2. Why does a duck put its head under water?
3. What is higher and handsomer when the head is off?
4. When may a chair be said to dislike you?
5. What smells most in a chemist's shop?
6. Why is a proud girl like a music book?
7. What is that which divides by uniting, and unites by dividing?
8. Why is the compass plant so called?
9. When is it good to lose your temper?
10. Why is it easy to break into an old man's house?

(A prize to the boys and girls who answer most of these riddles correctly).

If you're so smart—answer these questions:

1. Are sponges plants or animals?
2. What bird is trained by the Chinese to catch fish?
3. Why does an elephant wave its ears?
4. How many times its own weight can an ant carry?
5. What bird can fly backwards as well as forwards?
6. Which is the tallest bird?
7. What animal is noted for building dams?
8. Why is the compass plant so called?
9. Which is the cleanest animal?
10. How did the railway beetle get its name?

(A prize for the boy or girl who sends the correct answers to all the questions).

SMILES

Is your wife improving as a driver?
Yes, she has come on quite a bit. Now the road begins to turn when she does.

* * *

Lady: We are all made alike. We have two eyes, two arms, two legs, one nose and one chin.

Boy: Please, Lady, my dad has two chins.

* * *

Barber: Fifty cents for a shave.

Man: Why, your price has doubled!

Barber: Well, so has your chin.

* * *

New Cook: Did they say anything about the dinner?

New Maid: No, but I don't think they felt quite right about it.

Cook: Why do you say that?

Maid: They all prayed before they ate any of it.

* * *

Brown (describing an earthquake he had experienced): The house shook. Cups and saucers flew all over the place.

Jones: Great scott! That reminds me; I forgot to mail my wife's letter.

* * *

Boy: Pa, that apple had a worm in it and I ate it too.

Dad: Here, drink this water and wash it down.

Boy: Aw gee, let him walk down.

* * *

Wife: What's the idea of poking the broom in the baby's face this morning?

Husband: I just wanted to get him used to kissing his grandfather.

* * *

Diners: Waitress, the eggs on this plate are terrible. What's wrong with them?

Waitress: I don't know, sir; I only laid the table.

* * *

"Those bugs have eaten all my radishes."

Why not put down some salt?"

"Nothing doing! If they can't eat them without salt, they can go without!"

* * *

"Wouldn't you like to be so famous that you had your face on a thousand dollar bill?"

"No, but I'd like to be lucky enough to get my hands on one."

* * *

"Why did you let your new secretary go?"

"She used the Columbus system."

"What's that?"

"She'd discover a key, then land on it."

* * *

She was a very efficient young woman. One day she saw a large car rolling slowly down the street without a driver. Unhesitatingly she ran to the side of the moving vehicle, opened the door, hopped in and applied the brakes.

Then she got out and looked for the driver. A mere man appeared, and she asked: "Is this your car?"

He admitted ownership.

"Well," she said, "it was running away down the street."

"I know it was," said the man, sadly. "I was pushing it to the garage."

* * *

Pa: "Well, son, how are your marks?"

Son: "They're under water."

Pa: "What do you mean, under water?"

Son: "Below C level."

Sveti Jožef, ki si bil vsem kristjanom vedno dober pomočnik, zlasti v najpotrebnejših rečeh, k Tebi se obračamo v zaupanju.

To zaupanje nam ni bilo osramočeno v lanskem in letošnjem letu, ko si toliko dobrih src odprl za našo stvar in nam naklonil toliko dobrotnikov, da smo lahko v nekaj mesecih postavili novo hišo.

Vemo, da boš tudi tej prošnji ustregel in pomagal. Hišo so nam zidarji postavili, toda kaj bomo s hišo, če je ne moremo spreminiti v dober in topel domek.

Hišo zidarji postavljajo, dom si pa moramo sami urediti, smo brali v lepi knjigi o Tebi med letošnjimi duhovnimi vajami. Dom, ki bo predvsem prevzet z blagodišečim kadihom krščanskega življenja. Ti si tudi postavljaj Nazarško hišico, še lepše pa si uredil domek Mariji in Jezusu z svojim lepim vzglednim življenjem.

Tudi mi obljublamo, da se bomo v hiši, ki si nam jo Ti postavil, ravnali po Tvojem zgledu in iz te hišice napravili božji grad, kjer bo Vsemogočni prebival.

Ali misliš, da ne bo v duhu sv. Frančiška, če Te sedaj prosimo, da nam še več dobrotnih src odpreš, ki bodo prispevali v poseben sklad, da lahko vse altarje plačamo, da lahko dolg za tabernakelj poravnamo in vse, kar smo si omislili novega pravzaprav kar "na puš". V zaupanju da bo sveti Jožef tudi sedaj priskočil na pomoč. Ali smo predrzno zaupali?

Daj nakloni nam nekaj dobrotnih src, ki bodo plačali za glavni altar Marijin. 1800 dolarjev stane. To veš.

Daj nakloni nam nekaj dobrotnih src, ki bodo poravnali dolg za altar sv. Srca, za altar sv. Frančiška, za altar sv. Antona, pa še za Tvoj altar, vsak je stal 800 dolarjev. Tudi to veš. Nekaj Francetov zbudi, pa Tončkov, pa Jožetov in častivcev sv. Srca.

Daj nakloni nam nekaj dobrotnikov, ki bodo odrinili nekaj denarcev za hišico sv. Evharistije. Malo predraga je bila, res, toda v sv. pismu je napisano, da pri Bogu ni treba štediti. Saj poznaš tisto mesto v sv. pismu, ko se Judež jezi na Magdaleno . . .

Glej, kaj vse Te prosimo. Skoraj se bojimo, da je preveč. Skoraj si ne upam izreči zadnje prošnje, da bi nam naklonil tudi dobrotnike za slikana okna v cerkvi. Sonce malo preveč pripeka poleti, da kar ne moremo zbrano opravljati brevir. Če hočeš, da bomo bolj zbrani, še pri tej zadnji stvari pomagaj. Če pa misliš, da je odveč imeti v frančiškanski kapeli slikana okna, se bomo pa udali, brez nevolje se bomo še zanaprej dali od sonca žgati. Ne bo treba v vicah goreti.

Dolga molitev, sebična molitev. Kaj praviš, sv. Jožef?

Naj se zgodi božja volja po Tvoji priprošnji.

POŠLJI GOSPOD DELAV- CEV ZA VINOGRAD SVOJ . . .

Kaj pomaga hišica, če ni koga, ki bi v njej stanoval, kaj pomaga slovensko semenišče, če bi v bodočih letih imeli pomanjkanje v naraščaju.

Gospod bo pomagal, pravimo. In trdno verujemo, da bo. Apeliramo pa tudi na vas, družinski očetje, družinske matere, da nam priskočite na pomoč za rekrutacijo božjih moči, slovenskih svečnikov in redovnikov.

Samostan nam je narod postavil, sedaj nam naj še narod pomaga, da dobimo kaj novega naraščaja.

Študentov imamo petnajst, v novih prostorih lahko naselimo najmanj 36, če ne več. V tej ali oni naselbini poznate tega ali onega dobrega študenta, ki bi si hotel izvoliti boljši del: Gospodovo službo. Nagovorite ga ob času, da vstopi v vrsto slovenskih semeniščnikov. Pišite na Predstojništvo v Lemont, St. Mary's Seminary, da poznate tega ali onega, ki goji skrito željo, da bi bil duhovnik ali redovnik.

Pogoji za sprejem so: Zdrav mora biti, a povoljnim uspehom mora končati High School, ki ima med svojimi predmeti tudi latinščino, katoliških staršev mora biti, na dobrem glasu in v starosti od 15 do dvajset let.

Stori kaj v ta blagi namen. Vsak tvoj korak v ta namen bo od Boga blagoslovljen.

* * *

V samostan sprejemamo tudi mlade fante in može, ki bi hoteli ostati pri nas kot bratje.

Koliko je tudi takih mož in fantov po naših naselbinah, ki niso imeli nobene višje šole, pa jih vseeno kliče notranji glas k popolnejšemu duhovnemu življenju.

Rade volje sprejmemo vsakega, ki bi se odločil za ta korak, da le izpolni vse pogoje, ki so stavljeni za sprejem v redovniški stan. Pokoji, kateri so . . . ?

Biti mora zdrav, to zato, da že ni prvo leto v breme redovniški družini.

Ne sme imeti kake jetike ali druge skrite bolezni, zdrave pameti mora biti.

Ni mu treba imeti nobenega premoženja ali prinesiti denarja, samo zavezati se bo moral takoj ob vstopu, da ne bo od samostana zahteval nobenih plačil za slučaj, če bi se po letih, pred izpovedjo svojih obljub skesal in šel med svet nazaj.

Opravljal bi tukaj v samostanu razna oskrbniška dela, rokodelsko obrt, farmarske opravke. Dela dovolj. Našel bo pa tudi tukaj na farmi dosti prostega časa za oddih in počitek. Če ga kuhinja veseli, bo lahko šel tudi na to ali ono našo župnijo za hišnega oskrbnika in pomagača v župnišču. Pomagajte, pišite na predstojništvo v Lemont.